

Tiranë, më _____._____.2021

A N K I M

ANKUES: **Partia Demokratike e Shqipërisë**, me seli në adresën: Blv. Zhan d'Ark, Nr. 11, Tiranë, përfaqësuar nga Sekretari për Cështjet Zgjedhore **Ivi KASO**, me adresë email-i: ivikaso@gmail.com dhe nr.cel: (+355) 68 20 77 094.

OBJEKTI:

1. Kundërshtimi i Vendimit Nr. 344, datë 04.05.2021 “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse për Rezultatit në zonën zgjedhore Qarku Elbasan, për subjektet zgjedhore dhe për kandidatët për deputet, në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 prill 2021”.
2. Pavlefshmëria e zgjedhjeve të zhvilluara në datën 25.04.2021 në zonën zgjedhore Qarku Elbasan.
3. Urdhërimin e përsëritjes së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë në të gjithë zonën zgjedhore Qarku Elbasan në periudhën më të afërt zgjedhore.

BAZA LIGJORE: Nenet 1, 18, 35, 45 dhe 64 të Kushtetutës së Shqipërisë;
Nenet 8 dhe neni 3, Protokoli 1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
Pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore;
Nenet 12, pika 4; 21, pika 1; 33, gërma “ë”; 91; 92; 98, pika 4; 106, pika 1; 113, pika 1; 116, pikat 6/7; 116/1, pika 5; 117, pika 2/3/4; 118, pika 1/2; 122, pika 2/5; 123, pika 4; 123/1, pikat 1 dhe 2; 124, pikat 1 dhe 3; 143, pika 1, gërmat “ç” dhe “d”; 160, pika 1, gërma “a” dhe 2; 161, pika 1 të Kodit Zgjedhor;
Nenet 6 dhe 7 të Ligjit Nr. 9887, datë 10.03.2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale”;
Nenet 3 dhe 6 të Vendimit Nr. 9, datë 24.12.2020 të KQZ-së.

DREJTUAR: **Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve**
KOMISIONI QËNDROR I ZGJEDHJEVE

Të Nderuar,

Në datën 04.05.2021, kemi marrë dijeni për Vendimin Nr. 344, datë 04.05.2021 “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse për Rezultatit në zonën zgjedhore Qarku Elbasan, për subjektet zgjedhore dhe për kandidatët për deputet, në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 prill 2021” të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve. Duke mos qenë dakord me këtë vendim, për shkak se vlerësojmë se gjatë procesit zgjedhor prej të cilit ka dalë ky vendim kanë ndodhur shkelje të ligjit, të cilat kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor, si dhe tërësia e shkeljeve të ligjit, të ndodhura në këtë zonë zgjedhore ka cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që ka ndikuar në ndarjen e mandateve, sic do të provohen gjatë hetimit administrativ, po parashtrojmë këtë ankim me faktet, dispozitat ligjore dhe arsyetimin ligjor, si më poshtë:

I. RRETHANAT E ÇËSHTJES

1. Në datën 25.04.2021, u zhvilluan zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë. Në zonën zgjedhore Elbasan morën pjesë në zgjedhje 166.048 votues ose 44.96%. Në datën 26 dhe 27 Prill, u krye numërimi i votave për subjektet zgjedhore, gjatë të cilit u konstatuan 156.162 fletë të vlefshme dhe 9776 fletë të pavlefshme ose 5.88%.
 2. Mandatet në këtë zonë zgjedhore u ndanë, si vijon: PS 8 mandate dhe PD 6 mandate. Diferenca ndërmjet votave të subjektit zgjedhor PS për mandatin e fundit me subjektin zgjedhor PD-AN ishte 2510 vota ose 7266 më pak vota se numri i votave të pavlefshme.
 3. Në datën 04.05.2021, me vendimin Nr. 344, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve vendosi miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit në zonën zgjedhore Qarkut Elbasan, për subjektet zgjedhore dhe kandidatët për deputetë, në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 Prill 2021.
 4. Duke qenë se jemi të bindur, bazuar në prova dhe fakte të pakundërshtueshme, se periudha para dhe zgjedhore u shoqërua me shkelje të ligjit, të cilat cënuan rëndë procesin zgjedhor në një masë të tillë që ndikoi drejtpërdrejtë në ndarjen e mandave, në vijim do të parashtrojmë faktet që mbështesin këtë pretendim:
- A. Blerja e votës dhe përdorimi i personave me precedentë të tmerrshëm kriminalë (11 prova):**

5. Partia Socialiste kishte drejtues politik për Qarkun e Elbasanit Taulant Ballën, deputet në detyrë i Kuvendit të Shqipërisë. Z. Balla është organizatori i një skeme kriminale, që përfshin një numër të konsiderueshëm personash, me role të ndryshme në grup. Astrit Sufali, i njohur ndryshe si “i forti i Peqinit” është person me rekorde të theksuara kriminale dhe i dënuar për vrasje, megjithatë kjo nuk e pengon këtë shtetas që të jetë shoqëruesi i Taulant Ballës në takimet elektorale në Elbasan. **(Prova Nr. 1).**
6. Qarku i Elbasanit është një nga qarqet më problematike lidhur me sigurinë dhe rendin publik në të gjithë territorin e Shqipërisë, pasi Qarku kontrollohet nga bandat **(Prova Nr.2).** Lista shumëemërore e PS në Qarkun e Elbasanit, ndër të tjera, përbëhet nga shtetasi **Klevis Xhoxhi, Besian Ajazi, Desantila Tahiraj, Saimir Hasalla,** të gjithë këta me lidhje të forta me grupe kriminale ose persona me rekorde kriminale. Shtetasi **Klevis Xhoxhi** është nipi i gruas së ish-Kryetarit të Bashkisë Elbasan, Qazim Sejдини, i cili mbështetet fuqishëm nga grupi kriminal i Suel Çelës **(Prova Nr. 3).** Shtetasi **Besian Ajazi** është ish-këshilltar i Taulant Ballës, aktualisht kandidat për deputet dhe vëllai i Drejtuesit të Prokurorisë Kreshnik Ajazi, i cili e ka marrë detyrën para rreth një viti dhe ka nën kontroll çdo hetim që mund të tentojë të zhvillohet ndaj grupeve kriminale në lidhjet e tyre me procesin zgjedhor **(Prova Nr. 4).** Shtetasja **Desantila Tahiraj,** në pozicionin e Drejtorit të Spitalit Rajonal Elbasan, është e njohur për abuzimet me detyrën, punësimet e paligjshme dhe veprimet korruptive gjatë ushtrimit të detyrës **(Prova Nr. 5).** Ndërsa shtetasi **Saimir Hasalla,** është dhëndrri i ish-deputetit Aqif Rakipi, mbështetet fort nga grupi kriminal i Ardian Rakipit, që është dhe vëllai i Aqif Rakipit. Ardian Rakipi është ndër trafikantët më të fuqishëm të drogave të forta dhe jo vetëm në vend, me aktivitet në Hollandë, Itali dhe Angli **(Prova Nr. 6).**
7. Gjatë periudhës Mars – Prill 2021, Partia Demokratike ka depozituar **50 kallëzime penale në SPAK dhe 130 kallëzime në prokuroritë e rretheve.** Ndër 50 kallëzimet e depozituara në SPAK, **30 prej tyre kanë të bëjnë me raste flagrante të shitblerjes së votës** nga drejtues, përfaqësues apo mbështetës të Partisë Socialiste.
8. Në Qarkun e Elbasanit për rastet e shitblerjes së votës dhe shkelje të tjera flagrante të ligjit që kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor, Partia Demokratike ka depozituar **dy kallëzime penale në SPAK** gjatë fushatës zgjedhore në datat **23.02.2021** dhe **07.04.2021,** përkatësisht:
 - (i) Në datën 23.02.2021, Partia Demokratike ka kallëzuar në Prokurorinë e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar – SPAK, shtetasin Taulant Balla, si edhe çdo person tjetër të paidentifikuar, por që me veprime dhe mosveprime ka

konsumuar veprat penale të “Korrupsionit aktiv në zgjedhje” parashikuar nga neni 328, dhe “Përdorimit të funksionit publik për veprimtari politike ose zgjedhore” parashikuar nga neni 328/a i Kodit Penal **(Prova Nr. 7)**. Taulant Balla duke shfrytëzuar VKM nr. 85, datë 10.02.2021 të Këshillit të Ministrave “*Për përvaktimin e procedurave, dokumentacionit dhe masës mujore të përfitimit të ndihmës ekonomike dhe përdorimit të fondit shtesë mbi fondin e kushtëzuar për ndihmën ekonomike*”, ka përdorur dyfishimin e përkohshëm të ndihmës ekonomike për përfitime politike. Kjo vërtetohet edhe nga komunikime të ndryshme që kanë marrë personat përfitues të ndihmës ekonomike. Në komunikimet në fjalë dallohet qartë mesazhi “*Përsëritet, ju flas nga zyra e Shtabit të Taulant Ballës dhe dua tju informoj se ndihma juaj ekonomike është dyfishuar nga Shkurti deri në Qershor. Kjo është mundësuar nga Taulant Balla. Presim mbështetjen tuaj. Faleminderit*”. Një pjesë e përfituesve, edhe janë kërcënuar për mospërfitimin e saj në rast se nuk mbështesin Partinë Socialiste.

- (ii) Në datën 07.04.2021, Partia Demokratike ka kallëzuar në Prokurorinë e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar – SPAK, skemën kriminale të blerjes së votës nga persona me rekorde kriminale në Qarkun e Elbasanit, duke konsumuar veprat penale të **“Grup i Strukturuar Kriminal”** parashikuar nga neni 333/a, **“Pengimi i subjekteve zgjedhore”** parashikuar nga neni 325, **“Korrupsioni aktiv në zgjedhje”** parashikuar nga neni 328, **“Marrja ose përdorimi i paligjshëm i dokumenteve të identifikimit”** parashikuar nga neni 331/a dhe **“Shpërdorimi i autoritetit policor”** parashikuar nga neni 332/a të Kodit Penal **(Prova nr. 8)**.

9. Faktet dhe grup-faktet e evidentuara të blerjes së votës në Qarkun Elbasan nga eksponentë të PS dhe persona me rekorde të tmerrshme kriminale në shërbim të PS, janë evidentuar dhe faktuar nga ana e PD gjatë fushatës zgjedhore si më poshtë:

- (i) Në qarkun e Elbasanit, nga ana e kandidatëve të Partisë Socialiste është ngritur një infrastrukturë kriminale që cënon standardet e zgjedhjeve. Konkreisht, nga informacioni dhe të dhënat e mbledhura nga strukturat e Partisë Demokratike është vërejtur një rritje e aktivitetit kriminal në Qarkun e Elbasanit, i cili konsiston kryesisht në kërcënimin e strukturave të Partisë Demokratike nga eksponentë të krimit të organizuar, blerjen e votova kundrejt shumave të caktuara në vlerë monetare, premtimeve për punësim nga ana e eksponentëve të Partisë Socialiste që operojnë në Qarkun e Elbasanit, kanosjes për largime nga puna, mbledhjen e mjeteve identifikuese

si ID apo Pasaporta të qytetarëve. I gjithë ky mekanizëm është i mirëmenduar dhe i mirëorganizuar pasi individë të caktuar operojnë në zona të ndryshme të qytetit, sidomos në lagjet periferike të tij ku dhe ndjehet më shumë ndikimi ekonomik, me qëllimin e vetëm për cenimin e vullnetit të qytetarëve në zgjedhjet e 25 prill 2021 në favor të Partisë Socialiste **(Prova Nr. 8)**.

- (ii) Shtetasi Suel Çela, shtetasi Klemend Ymer Xhaferri, shtetasi Marsel Agron Rroka, shtetasi Gëzim Shpendi Rusi, shtetasi Erinaldo Përparim Metaj, shtetasi Ernest Mustafa Skilja dhe shtetasi Mehmet Greca janë anagazhuar në veprime penguese përmes kanosjes, dhunës, apo çdo mënyre tjetër ndaj subjekteve zgjedhore në mënyrë që këto të fundit të zhvillojnë veprimtarinë e tyre në përputhje me ligjin gjatë fushatës zgjedhore. Shtetasit e lartpërmendur janë të lidhur në mënyrë direkte me Drejtuesin Politik të PS në Qarkun e Elbasanit, shtetasin Taulant Balla. Ky grup është përfshirë edhe në kanosjen me jetë të strukturave dhe mbështetësve të Partisë Demokratike. Konkretisht, më datë 15.03.2021 në orën 15.30 në zyrat elektorale të PD-së në lagjen “5 Maj” dhe “Vullnetari”, anëtarët e këtij grupi nën drejtimin e shtetasit Klemend Xhaferri dhe Erinaldo Metaj dhe dy shtetas të tjerë të pa indentifikuar nga ana e jonë, kanë kërcënuar me jetë dhe kanë urdhëruar përmes kërcënimeve “për vrasje”. Po të njëjtën ditë në orën 16:20 është kërcënuar stafi në zyrën elektorale pranë NSHU. Më datë 17.03.2021 ora 11.00 shtetasi Erinaldo Metaj ka kërcënuar në mënyrë të përsëritur pjesëtarët dhe stafin e pranishëm në zyrën elektorale në lagjen “5 Maj” **(Prova Nr. 8)**.

- (iii) Po ashtu shtetasi **Suel Çela**, si dhe shtetasit Klemend Xhaferri dhe Erinaldo Metaj kanë telefonuar dhe kanosur me jetë të gjithë zinxhirin drejtues të strukturës së Partisë Demokratike Elbasan, dhe anëtarë aktiv që mbështetën fushatën e Partisë Demokratike, duke iu kërkuar të ndalojnë menjëherë fushatën elektorale për PD. Gjatë kësaj jave, anëtarët e grupit kriminal **Endi Haxhia, Mario Çela dhe Gëzim Rusi**, pasi identifikojnë votues dhe mbështetës të Partisë Demokratike, i kanosin këta të fundit me jetë në rast të angazhimit apo votimit për Partinë Demokratike. Kanosja është bërë nëpërmjet ndalimit të automjetit në vendin ku ndodheshin personat subjekt të shantazhit. Automjetet që janë përdorur për këtë qëllim nga ana e shtetasve të mësipërm janë automjetet me targa AB662BJ, AA750SF, AB010MM, AA333SD,

AB001MN dhe një automjet tjetër i llojit Mercedes Benz Vitto Blind me targa të huaja
(Prova Nr. 8).

- (iv) 43 shtetas janë kallëzuar penalisht nga ana e Partisë Demokratike në Prokurorinë e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar – SPAK, në kuadër të grupit të strukturuar kriminal për kryerjen e veprave penale të “Pengimit të subjekteve zgjedhore”, parashikuar nga neni 325 i Kodit Penal, “Korrupsion aktiv në zgjedhje” parashikuar nga neni 328, “Marrja ose përdorimi i paligjshëm i dokumenteve të identifikimit” parashikuar nga neni 331/a dhe për veprën penale të “Shpërdorimit të autoriteti policor” të parashikuar nga neni 332/a i Kodit Penal të Republikës së Shqipërisë. Të gjithë këta shtetas kanë vepruar në zona të ndryshme të qytetit dhe rrethinave (Prova Nr. 8).
- (v) Shtetasi **Gjergj Luca**, pronari i kompleksit “Rozafa” ka kryer mbledhje të paligjshme të dokumenteve të identifikimit për një numër të konsiderueshëm të punonjësve të tij, si dhe është angazhuar drejtëpërdrejtë në skemën kriminale të blerjes së votave, duke përdorur një rrjet personash të punësuar prej tij, që kanë bërë shpërndarjen shpërndarjen e parave pas hyrjes në fuqi të ndalimit të qarkullimit për shkak të pandemisë “COVID-19. (Prova Nr. 8).
- (vi) Shtetasi **Dashamir Myzeqari** ka bërë mbledhjen e dokumenteve të identifikimit në lagjen e njohur si “tek Çerdhja”. Shtetasja **Drita Luli**, punonjëse tek Posta Shqiptare Elbasan, ka mbledhur mbi 10 letër njoftime ID, e cila pranon se këtë gjë e ka kryer e detyruar nga drejtuesit e saj ne postë . (Prova Nr. 8).
- (vii) Shtetasit **Artan Faik Firaku** dhe **Xhevahir Njelina**, gjatë fushatës zgjedhore kanë operuar tek lagjja “5 Maji” dhe në këtë lagje kanë mbledhur mbi 100 letër njoftime ID. Tek lagjja “5 Maji” ka vepruar gjithashtu shtetasi Afrim Vullnetari, i cili veprimtarinë e tij të shpërndarjes së parave dhe mbledhjes së kartave të identitetit e ka kryer në lokalitë e njohur si “Lokali me Harqe”, që shërben edhe si bazë e shpërndarjes së lëndëve narkotik. Në këtë lagje, janë angazhuar duke kryer veprime të kundraligjshme edhe shtetasit Endi Haxhia, Mario Çela dhe Gëzim Rusi. (Prova Nr. 8).
- (viii) Në zonën e Bradasheshit kanë operuar kryesisht shtetasi **Ledi Hoti (Ledian)**, i cili ka bërë shpërndarjen e parave në këmbim të votës për Partinë Socialiste dhe shtetasi **Arben Veseli**, i cili po ashtu ka kryer shpërndarje parash dhe mbledhje të ID. Në zonën e Bradasheshit ka operuar edhe **Gentian Mustafa Sharra** i datëlindjes

14.07.1974, lindur dhe banues në Elbasan, person me rekorde kriminale, i cili vendosi në dispozicion gjithë ambientet në pronat e tij, kryesisht në lokalitë përgjatë rrugës së vjetër rrethrotullimi Bradasheshit me urën e Zaranikës, një rrjet personash organizoheshin dhe bënë shpërndarjen e parëve për votues në zonën e Bradasheshit dhe Fushë Mbretit. Në Fushë Mbret, ka operuar me mbledhjen e dokumenteve të identifikimit dhe blerjes së votave edhe shtetasi Fadil Meta, i cili është punonjës i Policisë së Shtetit. Me mbledhjen e dokumentave të identifikimit dhe blerjen e votave në Fushë Mbret janë angazhuar edhe shtetasit Marsel Rroka dhe Klement Xhaferri **(Prova Nr. 8).**

- (ix) Në zonën “11 nëntori” dhe në zonën “Haqet-Firakasit”, shtetasi **Arjan Sinani**, me detyrë ish-polic bashkiak ka ofruar në këmbim të votës për Partinë Socialiste 5 000 lek të reja. Po në zonën “11 nëntori” janë angazhuar në mbledhjen e dokumentave të identifikimit dhe blerjes së votave edhe shtetasit **Tit Muzhaqi** dhe **Gent Derzeza**. Shtetasi **Aurel Safret Kaja**, i datëlindjes 15.04.1976, me detyrë Drejtor i Ujësjellës Kanalizimeve në Bashkinë e Elbasanit, por ish-Drejtor i Policisë Bashkiake, është përfshirë personalisht në shpërndarjen e parave, madje ka ngritur edhe një rrjet të gjerë personazh që merret me shpërndarjen e parave **(Prova Nr. 8).**
- (x) Në lagjen “Emin Matraxhiu” ka vepruar shtetasja **Dhurata Shyqyri Mata**, e datëlindjes 10.10.1974, e cila mban detyrën e Shefes së Sektorit të Burimeve Njerëzore në Hekurudhë dhe pozicionin e Kryetares së Gruas Socialiste. Kjo shtetase ka mbledhur kartat e ID-së kundrejt shumës së 50.000-70.000 lekëve. Disa prej shtetasve, të cilët u është marrë karta e ID janë: Luljeta Kotorri, Zenepe Mustafa Tomorrica, Flamur Feti Bullaj, Veli Ibrahim Buzani, Afërdita Veli Buzani, Ruzhdi Veli Buzani, Samet Veli Buzani dhe Shkëlqim Mustafa Kargjozi **(Prova Nr. 8).**
- (xi) Në lagjen “Dyli Haxhire” me blerjen e votave dhe mbledhjen e dokumentave të ID ishte angazhuar Arian Ibershimi, ndërsa në lagjet “Rruga e re e Trenit” dhe “Haxhias” ishin aktivizuar në blerje votash dhe mbledhje ID shtetasit Met Peqini (Meti Tujës), Tit Caka, Shaqir Prroi, Donald Varfi dhe Shyqeri Hoxha **(Prova Nr. 8).**
- (xii) Shtetasit **Gen Coku, Ervin Gjoka, Durim Koci, Ligor Macolli, Durim Sadiku, Art Majori, Gjel Ndreca, Shkelqim Deliu, Kujtim Haka, Ibrahim Musmuca, Altin Fizaku, Shazivar Haka**, janë angazhuar në skemën e shpërndarjes së parëve dhe mbledhjes së kartave në disa zona të qytetit të Elbasanit. Ndërsa **Agron Rrokaj**, Shefi

i Burimeve Njerëzore në IEVP Elbasan, dhe Krenar Kasi, me detyrë Komandanti i Grupit të Shoqërimit në IEVP Elbasan veprojnë në paraburgimin e Bradasheshit, duke shantazhuar të burgosurit, me qëllim që këta të fundit dhe familjarët e tyre të votojnë PS në zgjedhjet e 25 Prillit **(Prova Nr. 8)**.

10. Të gjitha sa më sipër të provuara dhe faktuara gjenden në aneksin 1 të kësaj ankese, vecanërisht kallëzimet penale të datës 23.02.2021 dhe 07.04.2021, si dhe 9 provat e më sipërme. Faktet dhe grup-faktet e paraqitura provojnë katërcipërisht shkelje të ligjit, të cilat kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor me qëllimin e qartë për të ndikuar mbi rezultatin zgjedhor dhe ndarjen e mandateve. Partia Demokratike ka denoncuar në mënyrë të vazhdueshme faktin se në zonën zgjedhore Qarku Elbasan nuk kishte përballë saj një parti politike dhe kandidatët e saj që garonin me një ofertë politike, por grupe të strukturuar dhe banda kriminale që blinin vota, kërcënonin qytetarët, intimidonin nëpunësit publikë, shpërndanin leje legalizimi/ndërtimi, licensa dhe shpërblime.
11. Në datën 21 prill, strukturat e Partisë Demokratike pasi pikasën një mjet të dyshimtë dhe bënë ndalimin e tij derisa Policia të mbërrinte. Gjatë përplasjes fizike në prezencë të Policisë së Shtetit, një shtetas ndërroi jetë. Më datën 22 prill, Drejtori i Përgjithshëm I Policisë së Shtetit dha një deklaratë për shtyp lidhur me ngjarjen dhe theksoi se asnjë send i kundraligjshëm apo i dyshuar se mund të përdorej për shitblerje të votës nuk u gjend në automjetin pa targa **(Prova Nr. 9)**. Më datën 28.04.2021 u publikua një artikull, i cili në mënyrë shteruese trajtonte faktin se ngjarja e ndodhur ishte manipuluar nga ana e Policisë së Shtetit dhe kjo e fundit kishte mashtruar publikisht mbi faktet **(Prova Nr. 10)**. Në procesverbalin e referimit të veprës penale nga Policia për Prokurorinë e Elbasanit përcaktohet se “në sedilen e djathtë përpara të këtij mjeti gjendet një çantë dore kafe, brenda së cilës gjenden dy kartëmonedha 50 euro [...] një fletore me vija me shënim në kapak Met Daflaku pagesë, brenda në 6 fletë shënime me emra dhe nr. id, format A4 me përshkrim formular patronazhi me tre fletë, 5 formate A4 me kopje kartash identiteti dhe pasaportash biometrike”. Gjetja e këtyre provave materiale nga ana e Policisë vërteton në mënyrë të qartë se personat e lartpërmendur janë përfshirë në skema kriminale të blerjes së votave dhe të marrjes së kartave të ID.
12. Shitblerja e votës është një ndër problematikat kryesore të konstatuara edhe në Deklaratën e Gjetjeve dhe Rekomandimeve Paraprake të Misionit Ndërkombëtarë të Vëzhguesve të OSBE/ODIHR (në vijim Misioni i OSBE/ODIHR). Konkretisht, në raport thuhet praktikët gjëresisht të përhapura të shitblerjes së vota vazhduan të përbënin problem (shih fq. 2). Akuzat

për shitblerja votash ishin konstante gjatë fushatës, duke treguar se ky vazhdoi të përbëntë një problem gjërësisht të përhapur. Struktura e Posacme e Anti-Korrupsionit (SPAK) e informoi MKVZ-në e ODIHR-it se deri më 24 prill 2021, kishte hapur më shumë se 30 çështje që lidheshin me shitblerjen e votës. MKVZ-ja e ODIHR-it u informua, gjithashtu, nga prokurorë të Beratit dhe të Shkodrës se kishin nisur hetimet për disa incidente të shitblerjes së votës. PD-ja depozitoi një ankesë në Strukturën e Posacme Anti-Korrupsion (SPAK) që përmbante dhjetëra akuza për incidente shitblerjeje të votës në Elbasan (shih fq. 11).

13. MKVZ-ja e ODIHR-it mori raportime të besueshme se koordinatorët e fushatës së partive më të mëdha i ishin afruar një numri të konsiderueshëm zgjedhësish nga komunitetet rome dhe egjiptiane për t'u blerë votat. OJQ-të rome raportuan se kjo praktikë është e zakonshme dhe se shumë votues do t'i shisnin votat, të shtyrë nga varfëria (shih fq. 18). Në disa qarqe, MNVZ-ja vuri re grupe djemsh të mbledhur jashtë qendrave të votimit, që dukeshin sikur kontrollonin zonë dhe shihnin se kush votonte. Në qarkun e Shkodrës, vëzhguesit vunë re një person që tërhiqte dikë tjetër për ta futurë në qendrën e votimit, dhe, në momentin që ky i dyti ishte brenda qendrës së votimit, u udhëzua për kë të votonte. Po në këtë qark, MNVZ-ja që dëshmitare e një rasti të shpërndarjes së parave në një qendër votimi (shih fq. 19). Edhe Misioni i SHBA-ve në OSBE deklaroi se blerja e votës në zgjedhjet e 25 prillit 2021 mbeti një problem mjaft serioz.

A.2 Blerja e votës nëpërmjet dhënies së bonuseve dhe përfitimeve të tjera (5 prova)

14. Më 23.02.2021, Partia Demokratike e Shqipërisë ka depozituar në Prokurorinë e Posaçme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar – SPAK, një kallëzim penal ndaj shtetasit Taulant Balla për veprat penale të “Korrupsionit aktiv në zgjedhje”, parashikuar nga neni 328 i Kodit Penal dhe për veprën penale të “Përdorimit të funksionit publik për veprimtari politike ose zgjedhore”. Ky kallëim i bërë nga ana e Partisë Demokratike vjen pasi shtetasi Taulant Balla duke shfrytëzuar shfrytëzuar vendimin nr. 85, datë 10.02.2021 të Këshillit të Ministrave, shtetasi Taulant Balla, ka përdorur dyfishimin e përkohshëm të ndihmës ekonomike për përfitime politike. Për këtë fakt, përfituesit e pagesës së ndihmës ekonomike në Qarkun e Elbasanit janë njoftuar përmes thirrjeve telefonike dhe/ose mesazhit me përmbajtje si më poshtë vijon: *“Përsëritet, ju flas nga zyra e Shtabit të Taulant Ballës dhe dua tju informojë se ndihma juaj ekonomike është dyfishuar nga Shkurti deri në Qershor. Kjo është mundësuar nga Taulant Balla. Presim*

mbështetjen tuaj. Faleminderit”. Këto njoftime janë bërë nga numrat telefonikë 0696038505, 0686059399, 0686067361, 0686052471 dhe 0686042338. Po përmes këtyre numrave telefonikë, ndaj disa familjeve përfituese të ndihmës ekonomike është bërë presion duke u kërkuar votën për Partinë Socialiste në këmbim të ofrimit/vijimit të ofrimit të ndihmës ekonomike **(Prova 8)**.

15. Ndërkohë, në një denoncim të bërë publik në media, drejtuesi politik i Durrësit, Ardian Cela iu ka paguar 13 mijë punonjësve të OSHEE një rrogë plus gjatë fushatës elektorale të Partisë Socialiste me qëllim marrjen e mbështetjes për Partinë Socialiste **(Prova Nr. 11)**.
16. Me Vendimin Nr. 1044, datë 18.12.2020 “Për një shtesë në vendimin Nr. 929, datë 17.11.2010 të Këshillit të Ministrave “Mbi krijimin e një fondi të posacëm””, qeveria përcaktoi dhënien e një shpërblimi fundviti për mjekët dhe punonjësit e Policisë së Shtetit. Mënyra e pagesës do të përcaktohej nga Fondi i Detyrueshëm i Kujdesit Shëndetësor dhe Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit **(Prova Nr. 12)**.
17. Me Vendimin Nr. 1076, datë 24.12.2020, Qeveria ka vendosur të ndryshojë strukturën dhe nivelin e pagave për punonjësit e stafit mjekësor, punonjësve të tjerë me arsim të lartë dhe punonjësit e stafit teknik të shkencave mjekësore në sistemin e Ministrisë së Shëndetësisë, Njësisë Mjekësore Ushtarake në Spitalin Universitar të Traumës, në strukturat e Forcave të Armatosura dhe institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale **(Prova Nr. 13)**. Ndërsa, me Vendimin Nr. 1102, datë 24.12.2020, Qeveria ka vendosur të akordojë fonde në vlera të ndryshme për kategori të ndryshme të popullsisë rurale nga fondi i posacëm për bujqësinë dhe zhvillimin rural **(Prova Nr. 14)**.

B. Vendosja e shtetit në shërbim të Partisë, duke përdorur në mënyrë të paligjshme burimet shtetërore për devijimin e vullnetit të zgjedhësve (5 prova)

B.1 Shteti vendosi investimet publike në funksion të PS për zgjedhjet (shkelje e përsëritur 120 herë në të gjithë vendin):

18. Kryeministri Rama, ministrat, deputetët dhe kryebashkiakët e PS-së përdorën investimet publike për propagandë politike, në kundërshtim me parashikimet e Kodit Zgjedhor dhe aktet nënligjore të nxjerra nga KQZ-ja. Në të paktën 20 raste në Qarkun e Elbasanit, për të cilat Partia Demokratike disponon foto dhe video, ndër të cilat janë të përfshirë deputetët e PS-së

- në Elbasan, kandidatët për deputetë apo Kryetarët e Bashkive promovuan investime publike me qëllime elektorale.
19. Për rastet që Partia Demokratike disponon foto dhe video, kandidati për deputet dhe Drejtuesi Politik i PS në Qarkun e Elbasanit, Taulant Balla, ka përdorur investimet publike për qëllime të fushatës zgjedhore në të paktën 11 raste; Kryetari i Bashkisë së Elbasanit në të paktën 4 raste, kandidati për deputet Besian Ajazi në 1 rast, Kryetari i Bashkisë së Cërrikut në 2 raste; Kryetari i Bashkisë Gramsh, shtetasi Klodian Tace në një rast etj. (**Prova Nr. 15**).
 20. Përdorimi i burimeve shtetërore për fushatë evidentohet edhe në Raportin Paraprak të OSBE/ODIHR. Konkretisht, Misioni shprehet se pavarësisht një kuadri ligjor solid që ndalon shpërdorimin e burimeve administrative dhe minimizon avantazhin e partisë në pushtet, ministrat vazhduan të bënin fushatë gjatë angazhimeve zyrtare. Publiciteti që erdhi si rrjedhojë e kësaj i dha partisë qeverisëse një avantazh të konsiderueshëm (shih fq. 2).
 21. Ministrat vazhduan me angazhimet e tyre zyrtare gjatë gjithë fushatës. Ata u shfaqën rregullisht në “vizita inspektimesh” të objekteve kyce, si në qendrat e vaksinimit, me maska në fytyrë ose me bluza që lexonin “Nr. 12” (numri i PS-së në fletën e votimit), gjë që coi në publicitet të konsiderueshëm dhe që përbëri aktivitet për qëllime fushate. Edhe Kryeministri inauguroi disa projekte madhore infrastrukturore gjatë fushatës zgjedhore. Këto lloj aktiviteteve i dhanë një avantazh të konsiderueshëm PS-së, gjë që ishte përforcuar tashmë edhe më shumë nga dominimi i PS-së në administratën lokale. (shih fq. 12).

B.2 Intimidimi i administratës shtetërore për të mbështetur PS:

22. Gjatë fushatës u konstatuan raste të shumta, të cilat janë denoncuar vazhdimisht nga Partia Demokratike se si të gjitha nivelet e administratës qendrore dhe vendore ishin përfshirë në fushatë, duke mbështetur publikisht kandidatët e PS-së. Drejtoritë vendore arsimore, drejtoritë vendore të bujqësisë, spitalet rajonale, shkollat e mesme, agjencitë vendore të kadastrës, administratat e policisë dhe burgjeve, gjendja civile etj., u kthyen gjatë fushatës zgjedhore në shtabe elektorale të PS-së.
23. Nëpunësit civilë ishin nën presion të vazhdueshëm për të mbështetur kandidatët socialistë, në të kundërt mund të shkarkoheshin nga detyra. Konkretisht, nëpunësve civilë iu kërkuar pjesëmarrje e detyruar në takime elektorale, dorëzimi i listës me votuesit në familjet e tyre, dhënia e kartave të identitetit dhe të dhënave të tjera personale, pëlqimi dhe shpërndarja e

postimeve në rrjetet sociale, përfshirja në fushatën derë më derë, dhënia e përfitimeve të ndryshme për simpatizantët e Partisë Socialiste. Nëpunës, të niveleve të ulëta dhe të mesme, të Autoritetit Rrugor Shqiptar kanë denoncuar presionin e vazhdueshëm nga eprorët e tyre për të paraqitur një listë me 30 deri në 50 votues për Partinë Socialiste (emrat dhe kartat e identitetit) ose përndryshe do të përballeshin me masa disiplinore.

24. Nëpërmjet një grupi në ËhatsApp, OSHEE Elbasan ka detyruar punonjësist të shpërndajnë me profile falco të gjitha statuset apo aktivitetet që Taulant Balla promovon në Facebook. **(Prova Nr. 16).**
25. Presionet ndaj nëpunësve publikë dhe detyrimi i tyre për t'u angazhuar në fushatë u evidentuan edhe në Raportin Paraprak të OSBE/ODIHR. Konkretisht, Misioni shprehet se ofrimi i stimujve dhe presioni i pretenduar ndaj nëpunësve civilë përbën problem (shih fq. 2). MKVZ-ja e ODIHR-it mori edhe raportime për përpjekje të bëra për ndikim të votës përmes ofrimit të stimujve. Këtu futet edhe lëshimi i lejeve për legalizim. Në këto raporte pretendohet, gjithashtu, se shumë nëpunës civilë, një grup i punësuar që është vulnerabël ndaj presioneve, janë inkurajuar të votojnë për partinë qeverisëse (shih fq. 3);

B.2.1 Intimidimi i mbështetësve dhe kandidatëve (3 prova):

26. Në datën 14.03.2021, ora 10:00 sipas njoftimit zyrtar, Partia Demokratike e Shqipërisë zhvilloi një aktivitet me rastin e ditës së verës në bulevardin kryesor të qytetit të Elbasanit. Rreth orës 10.20, ndërsa kryetari PD-së z. Lulzim Basha po zhvillonte një takim në ambjentet e brendshme të ish hotel Turizmit dhe simpatizantët të PD-së po qendronin jashtë në sheshin e ish hotel Turizmit, përpara sheshit në krahun e kalasë së Elbasanit kaloi Kryeministri i Shqipërisë z. Edi Rama i shoqëruar nga antarë të grupeve kriminale, zyrtarët lokal dhe mbështetës të Partisë Socialiste. Ecja e Kryeministrit u shoqërua me thirrjen “Rama ik” nga ana e mbështetësve të opozitës. **(Prova Nr. 17).** Në këtë moment, shoqëruesit e Kryeministrit, disa prej të cilëve njëherazi ishin edhe anëtarë të grupeve kriminale, janë shkëputur prej tij dhe janë konfliktuar me mbështetësit e Partisë Demokratike **(Prova Nr. 18).**
27. Ndërsasa më datë 18.03.2021, ora 15:00, pas një aktiviteti elektorale në “Labinot Fushë”, është goditur me grushta në pjesën e kokës (fytyrës) kandidati për deputet Z. Luçiano Boçi nga ana e shtetasit Gjergj Luca dhe persona të tjerë të paidentifikuar. Për ngjarjen në fjalë është njoftuar edhe Prokuroria e Rrethit Gjyqësor Elbaasan **(Prova Nr. 19).** Kandidati i Partisë Demokratike

në Elbasan, Lefter Gështenja është kërcënuar me jetë nga bandat e lidhura me qeverinë në Elbasan, të cilat e ndiqnin nga pas kur ky i fundit po kthehej për në banesën e tij (**Prova Nr. 20**).

B.3 Punësime të reja në administratën publike, si shkelje e rëndë e ligjit për përfitim politik duke devijuar vullnetin (2 prova):

28. Nga viti 2017 e në vijim, Qeveria ka nxjerrë 28 vendime duke shtuar numrin e punësimeve në strukturat e qeverisjes qendrore me 16 645 pozicione të reja. Përvec kësaj punësimi në sektorin publik u rrit ndjeshëm në periudhën parazgjedhore, saktësisht në kohën para moratoriumit ndaj autorizimit të punësimeve të reja në administratën publike. Sipas INSTAT, midis tremujorit të tretë dhe të katërt të vitit 2020, punësimi në sektorin publik është rritur me 6 për qind ose me 10.572 persona (**Prova Nr. 21**). Më 24 Dhjetor, qeveria autorizoi edhe 2.472 pozicione të tjera. (shih fq. 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR) (**Prova Nr. 22**).
29. Sipas Ministrisë së Financave, për periudhën janar – prill 2021 janë paguar 20 milionë euro më shumë për paga krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2020. Bazuar në të dhënat e Tatimeve shpenzimet për paga duke përfshirë edhe 244 institucione shtetërore të organizuara si shoqëri tregëtare, shpenzimet për paga nga shteti shqiptar llogariten në **63 milionë euro**.
30. Me qëllim ndikimi në shtresat vulnerabël, bazuar në të dhënat e zyrtare të Ministrisë së Financave, qeveria ka paguar për ndihmën ekonomike për familjet në nevojë **313,763,706 lekë** më shumë për periudhën janar – prill 2021, krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2020.
31. Po në të njëjtën periudhë, nga të dhënat zyrtare të Ministrisë së Financave, qeveria ka shpërndarë për **6.182 persona** për “paga lufte” një vlerë prej **247,282,296 lekë**.

B.4 Dhënia e lejeve të legalizimit/ndërtimit gjatë fushatës zgjedhore (2 Prova):

32. Deputetë të ndryshëm të Partisë Socialiste shpërndanë leje legalizimi në kundërshtim me përcaktimin e Kodit Zgjedhor dhe Vendimit Nr. 9/2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së. Në 9 raste, për të cilat Partia Demokratike disponon foto dhe video, ku kandidatë për deputetë shpërndanë leje legalizimi në periudhën e ndaluar nga Kodi Zgjedhor, me qëllim të qartë elektorale (**Prova Nr. 23**).

33. Në 20 Prill, u publikua një audiopërgjim i drejtorit të përgjithshëm të Kadastrës, Artan Lame, gjatë një takimi me vartësit e tij, ky i fundit u kërkon që mos procedojnë më tej me rreth 100.000 kërkesa për leje legalizimi të banesave private, të cilat me siguri do të refuzohen duke sjellë prishjen e tyre. Kjo pasi, refuzimi i dhënies së lejeve të legalizimit do të sillte që këta persona të votonin për opozitën. Në të kundërt, drejtori Lame kërkon që të përshpejtohet procedura për rreth 60.000 kërkesa për leje legalizimi, të cilat kanë mundësi të mëdha për t'u miratuar, në mënyrë që kjo të përkthehej në mbështetje për Partinë Socialiste (**Prova Nr. 24**). Lëshimi i lejeve për legalizim në këmbim të votave në favor të PS-së u evidentua edhe në Raportin e OSBE/ODIHR (shih fq. 13).

C. Përdorimi i paligjshëm i të dhënave personale: shteti vendosi të dhënat personal në dispozicion të serverave të PS në Tiranë dhe Elbasan (2 Prova):

34. Në datën 11 Prill, media publikoi një bazë të dhënash të 910.000 zgjedhësve që përdorte Partia Socialiste në Tiranë, duke bërë publike të dhënat personale si numri i ID, vendi i banimit, numri i telefonit dhe bindja politike, e shprehur në zgjedhjet e kaluara dhe projeksionet për zgjedhjet e 2021 (**Prova Nr. 25**). Ky database sipas medias ishte i instaluar në të gjitha zyrat elektorale të PS dhe lehtësisht i aksesueshëm për të gjithë personelin e shtabeve elektorale të PS. Media më pas konfirmoi faktin se database të tilla kishte në cdo qark të Shqipërisë (**Prova Nr. 26**).
35. Sipas medias, të dhënat e PS janë marrë nga të dhënat shtetërore që qytetarët i kanë vënë në dispozicion në portalin e-albania për të marrë shërbime gjatë pandemisë, apo në institucionet e tjera shtetërore për të marrë shërbime nga administrata, si pensionet apo dëmshpërblimet e ndryshme për shkak të fatkeqësive si tërmeti etj. Shteti vendosi në dispozicion të partisë të dhënat e qytetarëve, dhe më pas këto të dhëna iu shpërndanë cdo shtabi për të intimiduar qytetarët pasi ata (shtabi i PS) dinin gjithcka për ta, të dhënat personale, por edhe bindjen politike të tyre, shumë kohë para datës së zgjedhjeve.
36. Më 17 prill 2021, Kryeministri **Edi Rama** gjatë një takimi elektoral me të rinjtë në qytetin e Durrësit, falenderoi patronazhistët për punën e bërë (**Prova Nr. 27**). Fakti që vetë Kryeministri e pranoi këtë fenomen dhe e normalizoi përmes falenderimeve, tregon se databaza të njëjta me ato të publikuara (Qarku Tiranë dhe Durrës) kanë ekzistuar në të gjithë Republikën e Shqipërisë, duke përfshirë edhe Elbasanin. Drejtuesi Politik i PS-së në Qarkun e

Elbasanit, në një deklaratë për mediat deklaroi se “patronazhistët na kanë mundësuar rezultatin më të lartë në Elbasan në 30 vite”, duke pranuar kështu ekzistencën e patronazhistëve edhe për këtë qark, ashtu sikundërse edhe për gjithë Shqipërinë (**Prova Nr. 28**).

37. Sic kemi shpjeguar në paragrafin 11 të këtij ankimi, ndër provat materiale të gjetura në automjetin pa targa në vendngjarje, rezultuan edhe disa fletë patronazhimi, gjë që tregon dhe vërteton katërcipërisht faktin se të dhënat personale të qytetarëve të Elbasanit, ashtu sikurse edhe të Qarkut të Tiranës ishin të përpunuara në një databazë.
38. Skandali me të dhënat personale u evidentua edhe në Raportin paraprak të OSBE/ODIHR. Rrjedhja e të dhënave personale sensitive, duke përfshirë edhe preferencat politike të zgjedhësve përbën shqetësim serioz dhe i bën zgjedhësit vulnerabël (shih fq. 2). Gjatë fushatës, përmes një rrjedhjeve informacioni, në domeinin public doli një databazë me informacione personale dhe detaje kontakti për afërsisht 900.000 qytetarë shqiptarë, që përmbante edhe preferencat e tyre potenciale të votimit. Ekzistenca e kësaj database në domeinin publik u konfirmua në mënyrë të pavarur nga MKVZ-ja e ODIHR-it. Disa bashkëbisedues të MNVZ-së nga partitë kryesore politike besonin se një incident i tillë mund të konsiderohej nga elektorati si shpërdorim i të dhënave personale për interesave të partive (shih fq. 12).

D. Mohimi i të drejtës për të votuar i emigrantëve (2 Prova):

39. Deri në datën 19.04.2021, nuk ka patur asnjë ndalim që emigrantët shqiptarë, të hynin në Shqipëri (vendlindjen e tyre) dhe të vendoseshin në karantinë. Komiteti Teknik i Ekspertëve pranë Ministrisë së Shëndetësisë, vetëm 1 javë para zgjedhjeve, nxori një vendim që detyronte emigrantet që vinin nga Greqia apo Maqedonia e Veriut të karantinoheshin detyrimisht për një periudhë 2-javore (**Prova Nr. 29**). Ky vendim pengonte efektivisht mbi 500 mijë emigrantë shqiptarë që jetojnë në Greqi për të ushtruar të drejtën e votës, në mënyrë diskriminuese.
40. Pavarësisht se nenet 24 dhe 25 përcaktojnë të drejtën e shtetasve shqiptarë, që jetojnë jashtë Shqipërisë, për të votuar aty ku ata jetojnë, administrata zgjedhore nuk bëri asgjë që të garantonte efektivisht këtë të drejtë. Sipas të dhënave të INSTAT për vitin 2020, numri i shtetasve shqiptarë që jetojnë dhe punojnë jashtë Shqipërisë është 1.68 milion ose 44.5% e totalit të numrit të zgjedhësve. Për më tepër, 600 mijë emigrantëve që jetojnë në Greqi, iu mohua efektivisht e drejta për të votuar, duke vendosur detyrimin e karantimit vetëm një javë

përpara zgjedhjeve. Detyrimi për t'u karantinuar u shfuqizua në datën 3 Maj, një javë pas përfundimit të zgjedhjeve (**Prova Nr. 31**).

41. Mohimi i të drejtës për të votuar i shtetasve shqiptarë që jetojnë jashtë Shqipërisë u evidentua edhe në Raportin paraprak të OSBE/ODIHR. Konkretisht, Misioni shprehet se megjithëse në Kodin Zgjedhor parashikohet si mundësi, qytetarëve nuk iu ofrua mundësia për të votuar jashtë vendit. Megjithatë, votuesit që jetojnë jashtë mund të kthehen dhe të votojnë në qendrat përkatëse të votimit, megjithëse në praktikë, kjo mund të jetë penguar nga masat e marra për shkak të COVID-19 (shih fq. 7). Një numër i konsiderueshëm zgjedhësish jetojnë jashtë vendit. Shumica e tyre nuk mundën të votojnë për shkak të mundësisë për të votuar jashtë shtetit dhe kufizimeve të vendosura ndaj udhëtimeve për shkak të COVID-19 (shih fq. 19).

D.1 Mohimi i të drejtës për të votuar të infektuarve me COVID-19:

42. Zgjedhësit që ishin infektuar me COVID-19 dhe që ndodheshin në karantinë, qenë të detyruar të respektonin rregullat e izolimit, duke cuar de facto në mohimin e së drejtës së tyre për të votuar. Sipas Ministrisë së Shëndetësisë, numri i personave të infektuar me COVID-19 në ditën e zgjedhjeve ishte rreth 23.000. Kjo praktikë bie ndesh përkatësisht me dispozitat për të drejtat e votimit dhe barazinë e votës të parashikuar në nenin 45 të Kushtetutës dhe me paragrafin 7.2 të Dokumentit të Kopenhagenit të vitit 1990 të OSBE-së. (shih fq. 8 të Raportit paraprak të OSBE/ODIHR).

E. Ndryshimet e njëanshme të Kodit Zgjedhor:

43. Në datën 30.07.2020, Kuvendi i Shqipërisë nëpërmjet ligjit Nr. 115/2020 miratoi nismën e Partisë Socialiste për disa ndryshime kushtetuese, të cilat në thelb sanksiononin: (i) heqjen e koalicioneve parazgjedhore; (ii) sistemin me votim preferencial për 2/3 e kandidatëve; dhe (iii) vendosjen e një pragu kombëtar. Në vijim të ndryshimeve kushtetuese, Kuvendi i Shqipërisë miratoi në datën 05.10.2020 disa ndryshime në Kodin Zgjedhor, të cilat kishin të bënin me: (i) **ulja nga 3% në 1%** e pragut kombëtar; (ii) renditja e kandidatëve që përfitojnë mandat ndryshon nëse kandidati ka marrë një numër votash parapëlqyese më të madh se herësi që del nga pjesëtimi i numrit të votave të subjektit me numrin e mandateve të fituara; (iii) ri-renditjen

- e listës fituese sipas kandidatëve që kanë fituar numër votash më të madh se hërësi; dhe (iv) kryetari i partisë ka të drejtë të kandidojë deri në katër qarqe.
44. Ndryshimet e njëanshme në Kodin Zgjedhor nga Partia Socialiste, duke shkelur marrëveshjen konsensuale me KQZ-në, u evidentuan si problematike edhe nga Misioni i OSBE/ODIHR. Konkretisht, Misioni shprehet se disa bashkëbisedues të MKVZ-së së ODIHR-it, duke përfshirë edhe në KQZ, u shprehën se ndryshimet e fundit në Kodin Zgjedhor krijuan një sërë paqartësish dhe ngritën shqetësime rreth kapacitetit teknik për zbatimin e tyre, sidomos në kohën e shkurtër mes ndryshimeve dhe zgjedhjeve (shih fq. 5).
45. Në Opinionin e tyre të Përbashkët, Komisioni i Venecias të Këshillit të Evropës dhe ODIHR-i shprehën keqardhje që procedurat e miratimit të ndryshimeve në Kushtetutë dhe në Kodin Zgjedhor kishin qenë jashtëzakonisht të nxituara dhe që nuk ishin paraprirë nga një proces i duhur konsultimi. Ata vunë gjithashtu në dukje se ndryshimet në lidhje me numrin minimal të kandidatëve përbëjnë disavantazh për partitë e vogla dhe se mundësia që u jepet drejtuesve të partive që të kandidojnë në disa zona zgjedhore njëherësh përbën shkelje të së drejtës së kandidimit në kushte të barabarta (shih Opinioni i përbashkët i Komisionit të Venecias dhe ODIHR-it në vitin 2020).

E.1 Numri i madh i fletëve të votimit të pavlefshme (6 prova):

46. Në 31.03.2021, Komisioneri Shtetëror miratoi fletët e votimit, e cila përmbante logon e partive, emrin e subjektit/koalicionit, emrin e kryetarit të partisë dhe **emrat e kandidatëve për deputetë (Prova Nr. 31)**. Ky vendim i Komisionerit u ankimua nga Partia Socialiste, e cila kërkoi që fleta e votimit të ishte **vetëm me NUMRA, PA EMRAT e kandidatëve**. Në datën 03.04.2021, Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve vendosi të pranojë ankimin e PS për të miratuar një fletë votimi vetëm me numra, pa emrat e kandidatëve (**Prova Nr. 32**). Ndaj këtij vendimi, u ushtrua ankim nga Partia Demokratike në Kolegjin Zgjedhor, i cili në 04.04.2021 vendosi të lërë në fuqi vendimin e KAS-it (**Prova Nr. 33**). Kompania Celtics, e cila ishte ngarkuar me prodhimin e fletëve të votimit, informoi në të njëjtën ditë KQZ se afati 10-ditor për prodhimin e fletëve të votimit është “një mision i pamundur”, duke kërkuar minimalisht 20 ditë (**Prova Nr. 34**).
47. Në kohën e shkurtër të mbetur në dispozicion nga dita e votimit, KQZ bëri një fushatë sensibilizuese mbi mënyrën se si qytetarët duhet të votonin që fleta e votimit të ishte e

vlefshme. Megjithatë, kjo nuk e uli numrin e votave të pavlefshme, të cilat sipas të dhënave zyrtare të KQZ-së arritën në 83.028 vota ose 5% e totalit të numrit të votuesve (**Prova Nr. 35**).

48. Ky fakt u evidentua edhe në Deklaratën e Gjetjeve dhe Përfundimeve Paraprake, të publikuar në datën 25.04.2021 nga Misioni Ndërkombëtar i Vëzhgimit të Zgjedhjeve të OSBE/ODIHR, i cili në faqen 7 shprehet (citim): "...fushata e informimit të zgjedhësve ishte e pamjaftueshme dhe se kishte filluar me vonesë, sidomos sa i përket identifikimit të zgjedhësve dhe konfigurimit të ri të fletës së votimit. Kjo kontribuoi në krijimin e një konfuzioni në ditën e zgjedhjeve."
49. Ndërsa datën 28.04.2021, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve bëri një deklaratë për shtyp, si vijon: "Nëse fleta e votimit do ishte me emra, ndoshta do ishte ndryshe. Por, vendimmarrja e CAS-it dhe Kolegjit vlerësoi që informacioni mund të ishte më i thjeshtë për votuesit. Kemi 83 mijë fletë votimi të pavlefshme. Para se KQZ t'i djeg ndoshta është mirë që të shohim ato fletë votimi që janë vlerësuar të pavlefshme, për çfarë arsye është." (**Prova Nr. 36**).

E.2 Diskriminimi i kandidatëve gjatë procesit zgjedhor:

50. Ligji u lejon vetëm kryetarëve të partive, por asnjë kandidat tjetër, që të kandidojnë deri në katër zona zgjedhore, ndërkohë që kandidatët e tjerë mund të kandidojnë vetëm në një zonë, gjë që përbën shkelje të së drejtës së kandidimit në kushte të barabarta (shih fq. 2, Raporti Paraprak i OSBE/ODIHR).

F. Votimi më shumë se një herë

51. Një nga risitë e zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë në 25 prill 2021 ishte identifikimi elektronik i zgjedhësve, i cili nënkupton identifikimin e zgjedhësit nëpërmjet verifikimit të të dhënave personale nga leximi me pajisje dhe përqasja e tyre me bazën elektronike të të dhënave, si dhe regjistrimi në pajisje i shenjave daktiloskopike. Futja e këtij mekanizmi të ri në Kodin Zgjedhor ishte kërkuar me forcë nga PD dhe kishte qenë pjesë e konsensusit të arritur ndërmjet palëve për ndryshimet e Kodit Zgjedhor në Korrik 2020. Nëpërmjet identifikimit elektronik synohej të eliminohej votimi më shumë se një herë, në të njëjtën qendër votimi apo qendra të tjera, të eliminohej votimi për të tretët apo votimi familjar.

52. Megjithatë, për shkak të kohës së shkurtër në dispozicion, mosrealizimeve të auditimeve të pavarura dhe konsultimeve me publikun, sic konstaton me të drejtë Misioni i OSBE/ODIHR në Raportin paraprak (shih fq. 2, 7, 19), pati probleme me vënien në punë të pajisjeve, operatorëve të kualifikuar, përdorimit, ndërprerjes së energjisë etj. Por, gjithësesi ajo që mbetet problematike është fakti se nga informacionet e marra në terren nga strukturat e Partisë Demokratike rezulton se gjithësesi pajisjet e identifikimit elektronik nuk e eliminuan fenomenin e votimit të dyfishtë, votimit për të tretët apo familjarë, apo falsifikimin e identitetit të zgjedhësve. Kjo pasi pavarësisht mjetit të identifikimit të paraqitur, pajisja e identifikimit elektronik pranonte edhe shenjat daktiloskopike të personave të tjerë të ndryshëm nga poseduesit e mjeteve të ID.
53. Në ditët pas ditës së zgjedhjeve, në rrjetet sociale qarkullojë një video, ku disa persona testonin pajisjen e identifikimit elektronik, e cila pranonte shenjën e gishtërinjve të personave të tjerë, pavarësisht mjetit të identifikimit të paraqitur. Nisur nga ky shqetësim se pajisjet e identifikimit elektronik, jo vetëm nuk kanë eliminuar votimin e dyfishtë, por mund ta kenë lehtësuar, në datën 6 maj 2021, Komisioneri dhe Zv.komisionerja Shtetërore e Zgjedhjeve u shprehën se pas kthimit së pajisjeve të identifikimit elektronik nga qendrat e votimit, aktualisht është duke u kryer kryqëzimi i të dhënave për të verifikuar raste kur zgjedhës të caktuar kanë votuar në qendra votimi të ndryshme apo brenda të njëjtës qendër votimi. Kjo tregon që shqetësimi i ngritur për votimin e dyfishtë, votimin për të tretët apo familjarët, është një shqetësim i drejtë dhe i bazuar.
54. Në përmbledhje të fakteve deri në datën 25.4.2021 del qartë se i gjithë **SHTETI U VU NË DISPOZICION TË PARTISË. SHTETI DHE PARTIA (PS) U BËNË NJË.**

II. E DREJTA E APLIKUESHME

55. **Kushtetuta e Shqipërisë:**
- (i) **Neni 1** parashikon se: “3. Qeverisja bazohet në një sistem zgjedhjesh të lira, të barabarta, të përgjithshme e periodike.”
 - (ii) **Neni 18** parashikon se: “1. Të gjithë janë të barabartë përpara ligjit.”
 - (iii) **Neni 35** parashikon se: “1. Askush nuk mund të detyrohet përveçse kur e kërkon ligji, të bëjë publike të dhëna që lidhen me personin e tij. 2. Mbledhja, përdorimi dhe bërja

publike e të dhënave rreth personit bëhet me pëlqimin e tij, me përjashtim të rasteve të parashikuara me ligj.”

- (iv) **Neni 45** parashikon se: “1. Cdo shtetas që ka mbushur tetëmbëdhjetë vjec, qoftë edhe ditën e zgjedhjeve, ka të drejtën të zgjedhë dhe të zgjidhet. 4. Vota është vetjake, e barabartë, e lirë dhe e fshehtë.”
- (v) **Neni 64** parashikon se: “3. Zgjedhësit gëzojnë të drejtën për të dhënë votë parapëlqyese për kandidatët e listave shumemërore. Kriteret dhe rregullat për zbatimin e sistemit zgjedhor, për caktimin e zonave zgjedhore, prapun kombëtar, numrin e mandateve për secilën zonë, shpërndarjen e mandateve dhe masën e shtrirjes së votimit parapëlqyes përcaktohen në ligjin për zgjedhjet. Ligji për zgjedhjet garanton që votimit parapëlqyes t’i nënshtrohen jo më pak se dy të tretat e listës shumemërore dhe të sigurojë përfaqësim gjinor.”

56. **Konventa Evropiane e të Drejtave të Njeriut:**

- (i) **Neni 3, Protokolli 1** parashikon se “Palët e Larta Kontraktuese marrin përsipër të organizojnë në intervale të arsyeshme kohore, zgjedhje të lira me votim të fshehtë, në kushte që sigurojnë shprehjen e lirë të mendimit të popullit për zgjedhjet e organit ligjvënës.”
- (ii) **Neni 8** parashikon se: “1. Cdokush ka të drejtën e respektimit të jetës së tij dhe familjare, banesës dhe korrespondencës së tij. 2. Autoriteti publik nuk mund të ndërhyjë në ushtrimin e kësaj të drejte, përveçse në shkallën e parashikuar nga ligji dhe kur është e nevojshme në një shoqëri demokratike, në interes të sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit publik, shëndetit ose moralit ose për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të të tjerëve.”

57. **Kodi i Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore:**

- (i) **Pika 27** parashikon se: “Liria e zgjedhësve për të shprehur vullnetin e tyre kërkon, para së gjithash, zbatimin rigoroz të procedurës së votimit. Në praktikë, zgjedhësit duhet të kenë mundësi të hedhin votat e tyre për listat e regjistruara ose për kandidatët, gjë që do të thotë se atyre duhet t’u vihen në dispozicion fletët e votimit me emrat e kandidatëve, dhe ata duhet të kenë mundësi të hedhin fletët e votimit në kutitë e votimit.”

- (ii) **Pika 49** parashikon se: “Eshtë mirë që të shmanget shpallja e shumë fletëve të votimit si të pavlefshme ose të prishura. Në rast dyshimi, duhen bërë përpjekje për te mesuar se cili ka qene qellimi i votuesit.”

58. **Kodi Zgjedhor:**

- (i) **Neni 2** parashikon se: “27. “Identifikimi elektronik” është identifikimi i zgjedhësit nëpërmjet verifikimit të të dhënave personale nga leximi me pajisje dhe përqasja e tyre me bazën elektronike të të dhënave për listën e zgjedhësve të qendrës së votimit, si dhe regjistrimi në pajisje i shenjave daktiloskopike. 29. “Votimi për të tretët” është votimi kur zgjedhësi voton në emër dhe për llogari të personave të tjerë, të pranishëm ose jo në qendrën e votimit. Përveçse kur bëhet votimi i asistuar sipas këtij ligji, votimi për të tretët është i kundërligjshëm dhe dënohet sipas Kodit Penal. 30. “Votim familjar” është formë e votimit për të tretët dhe ndodh kur një pjesëtar i familjes, si rregull kryefamiljari, voton në emër dhe për llogari të pjesëtarëve të tjerë.”
- (ii) **Neni 12** parashikon se: “5. Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve (KAS) është organ kompetent për shqyrtimin e ankimeve administrative dhe për vendosjen e sanksioneve për shkelje të ligjit zgjedhor.”
- (iii) **Neni 21** parashikon se: “1. Në përputhje me dispozitat e këtij ligji, KAS-i ushtron këto kompetenca: a) vendos për shpalljen e pavlefshme të zgjedhjeve në një ose më shumë qendra votimi, në një ose më shumë zona zgjedhore apo në të gjithë vendin, si dhe për përsëritjen e pjesshme ose të plotë të zgjedhjeve.”
- (iv) **Neni 24** parashikon se: “1. KQZ-ja udhëheq dhe mbikëqyr procesin për përgatitjen e kushteve dhe zbatimin e masave që mundësojnë votimin nga jashtë vendit në zgjedhjet për Kuvendin, për zgjedhësit që kanë vendbanimin e përhershëm jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, kanë të regjistruar në Regjistrin Kombëtar të Gjendjes Civile adresën e vendbanimit të përhershëm jashtë vendit dhe kërkojnë nga KQZ-ja që të pajisën me dokumentacionin e votimit nga jashtë.”
- (v) **Neni 25** parashikon se: “1. Pavarësisht nga procedura e votimit, manuale ose elektronike, votat e votuesve nga jashtë vendit administrohen nga KQZ-ja, duke garantuar integritetin e votimit dhe fshehtësinë e votës nga çdo ndërhyrje mbi fletët e votimit ose mbi informacionin elektronik të votimit që administrohet prej saj.”

- (vi) **Neni 33** parashikon se: “KZAZ-ja kryen këto detyra: ë) përgatit dhe miraton tabelën përmbledhëse të rezultatit të zgjedhjeve për cdo subjekt zgjedhor në ZAZ dhe ia dërgon atë KQZ-së, së bashku me materialet e tjera të nevojshme, në përputhje me nenin 122 të këtij Kodi.”
- (vii) **Neni 78** parashikon se: “6. Ndalohet zhvillimi i fushatës zgjedhore në institucionet publike. 7. Subjekteve zgjedhore dhe kandidatëve u ndalohet dhe mbajnë përgjegjësi penale në rast se ofrojnë ose japin të holla, të mira materiale, premtojnë për vend pune ose favorizime të tjera në cilëndo formë për zgjedhësin ose persona të tjerë të lidhur me të, me qëllim marrjen e firmës për paraqitjen e një kandidati në zgjedhje, për të votuar në një mënyrë të caktuar, për të marrë pjesë ose jo në votime, ose për t’u angazhuar në veprimtari të paligjshme për mbështetjen e një kandidati ose partie politike.”
- (viii) **Neni 91** parashikon se: “1. Me përjashtim të rasteve të parashikuara me ligj, nuk mund të përdoren ose të vihen në mbështetje të kandidatëve, të partive politike ose koalicioneve në zgjedhje burime të organeve apo enteve publike në nivel qendror ose vendor, apo cdo lloj enti tjetër ku shteti zotëron kapitale ose kuota ose/dhe emëron shumicën e organit mbikëqyrës apo organit administrues të entit, pavarësisht nga burimi i kapitalit apo pronësia. 2. Në kuptim të këtij neni “burime” quhen asetet e luajtshme dhe të paluajtshme, si dhe cdo burim njerëzor i institucionit. Me përdorim të “burimeve njerëzore” kuptohet përdorimi i detyruar në fushatë zgjedhore i administratës së institucionit brenda orarit të punës për qëllime zgjedhore, si dhe përdorimi i detyruar dhe i organizuar brenda orarit mësimor i nxënësve të sistemit shkollor parauniversitar në fushatë zgjedhore. Me përdorim të burimeve njerëzore kuptohet gjithashtu premtimi ose ofrimi i përfitimeve nëpunësve publikë, ose nxënësve për të marrë pjesë në veprimtari që lidhen me fushatën zgjedhore jashtë orarit të punës ose mësimin, si dhe ushtrimi i presionit ndaj tyre për këtë qëllim. 3. Gjatë fushatës zgjedhore ndalohet marrja në punë, pushimi nga puna, lirimi, lëvizja dhe transferimi në detyrë në institucionet apo entet publike, me përjashtim të rasteve të përligjura. 4. Katër muaj para datës së zgjedhjeve deri në formimin e qeverisë së re pas zgjedhjeve ndalohet propozimi, miratimi ose nxjerrja e akteve ligjore ose nënligjore, të cilat parashikojnë dhënien e përfitimeve për kategori të caktuara popullsish, të tilla si aktet që parashikojnë rritjen e pagave, pensioneve, mbështetjes ekonomike apo sociale,

uljen ose heqjen e taksave, vendosjen e amnistive fiskale, privatimin apo dhënien e pasurive a të shpërblimeve etj., përveçse kur nisma kushtëzohet nga gjendje të fatkeqësisë natyrore.”

- (ix) **Neni 92** parashikon se “6. Mosraportimi i veprimtarive me karakter publik të institucioneve publike, agjencive dhe/ose ndërmarrjeve shtetërore, ose zhvillimi i tyre, pavarësisht ndalimit nga KQZ-ja ngarkon me përgjegjësi personin përgjegjës, si dhe titullarin përkatës të institucionit kur ai ka penguar zbatimin e kësaj dispozite.”
- (x) **Neni 98** parashikon se: “4. Fleta e votimit për zgjedhjet për Kuvendin duhet të përmbajë hapësirën e posacme për ushtrimin e votimit parapëlqyes për kandidatët e subjektit zgjedhor. Mënyra e votimit parapëlqyes përcaktohet nga KQZ-ja në varësi nga numri i subjekteve pjesëmarrëse në zgjedhje, duke respektuar kushtin që informacioni i përcjellë nga fleta e votimit të mos jetë tejet i ngarkuar, konfigurimi i fletës të jetë i qartë e i kuptueshëm për zgjedhësin dhe zgjedhësi ta ketë të lehtë orientimin për votimin e subjektit zgjedhor dhe të kandidatit të parapëlqyer.”
- (xi) **Neni 106** parashikon se: “1. Pasi merr fletën e votimit, zgjedhësi hyn i vetëm në dhomën e fshehtë dhe në fletën e votimit shënon në vendin e përcaktuar nga fleta e votimit për subjektin zgjedhor dhe/ose kandidatin e parapëlqyer të subjektit zgjedhore shenjë “x” ose “+” ose një shenjë tjetër që tregon qartë zgjedhjen e bërë prej tij.”
- (xii) **Neni 116/1** parashikon se: “5. Në përfundim të numërimit dhe nxjerres së rezultatit të ZAZ-së, kutitë e materialeve të votimit dërgohen në KQZ së bashku me kutitë e votimit. Kutitë e materialeve të votimit hapen në KQZ gjatë fazës së shqyrtimit të ankimit, në përputhje me nenin 136 dhe/ose pikën 1 të nenit 138 të Kodit, nëse provat e kërkuara administrohen sipas këtij Kodi, në kutinë e materialeve të votimit.”
- (xiii) **Neni 117** parashikon se: “2. Vota të vlefshme janë vetëm fletët e votimit, në të cilat është votuar qartësisht vetëm për njërën nga subjektet zgjedhore dhe/ose vetëm për njërin nga kandidatët e tij. Kur është votuar për më shumë se një kandidat të të njëjtit subjekt zgjedhor, vota i llogaritet vetëm subjektit zgjedhor. 3. Vota të pavlefshme janë fletët e votimit kur: a) fleta e votimit nuk ka të njëjtën madhësi, ngjyrë ose formë me fletën e votimit të miratuar nga KQZ-ja; b) fletës së votimit i mungojnë vulat e parashikuara në nenin 103 të këtij Kodi; c) në fletën e votimit janë bërë shënime apo shenja që bëjnë të pamundur vlerësimin e votës; ç) në fletën e votimit janë bërë shënime në favor ose në disfavor të subjekteve të caktuara zgjedhore; d) është votuar

për më shumë se një nga subjektet zgjedhore në fletën e votimit; dh) nuk është votuar për asnjë nga subjektet zgjedhore në fletën e votimit; e) është votuar për një subjekt zgjedhor dhe për kandidatin e një subjekti tjetër zgjedhor; e/1) nuk është e qartë se për kë është votuar; ose ë) zgjedhësi ka votuar për një person apo subjekt që nuk është në fletën e votimit. 4. Vlerësimi i votave synon të identifikojë, sa të jetë e mundur, qëllimin e zgjedhësit.”

(xiv) **Neni 123** parashikon se: “1. KQZ-ja verifikon dhe nxjerr rezultatet e votimit për zonën zgjedhore për Kuvendin apo për njësinë e qeverisjes vendore, territori i së cilës është i ndarë në dy apo më shumë ZAZ, në bazë të tabelave të rezultateve të nxjerra nga çdo KZAZ e zonës zgjedhore përkatëse. Për këtë, KQZ-ja plotëson Tabelën Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore dhe e miraton atë me vendim jo më vonë se 48 orë nga mbërritja e të gjitha tabelave të zonës zgjedhore. 4. Vendimi i KQZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore, sipas këtij neni, mund të ankimohet po në KAS, sipas procedurave të parashikuara në pjesën X të këtij Kodi. 5. Vendimi i KZAZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zgjedhjeve të ZAZ-së, çdo vendim i KZAZ-së, i marrë gjatë procedurës së marrjes në dorëzim të materialeve dhe dokumentacionit zgjedhor nga KQV-të, si dhe gjatë numërimit dhe nxjerrjes së rezultatit të votimit, janë vendime të ndërmjetme dhe ankimohen në KAS së bashku me ankimin kundër vendimit të KQZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore, të marrë sipas pikës 1 të këtij neni.”

(xv) **Neni 123/1** parashikon se: “1. KQZ-ja vihet në lëvizje kryesisht, me kërkesë të subjekteve zgjedhore, në zbatim të të drejtave që u njeh ky ligj, si dhe me kërkesë të palëve të treta, në mbrojtje të interesave të tyre të ligjshme dhe për çështje që bëjnë pjesë në rrethin e kompetencave të KQZ-së. 2. Kërkesat ose ankesat e subjekteve zgjedhore trajtohen sipas procedurës së përcaktuar nga ky ligj dhe nga aktet nënligjore të dala në zbatim të tij.”

(xvi) **Neni 124** parashikon se: “1. Çdo parti politike, pjesëtare ose jo e një koalicioni, dhe kandidati i propozuar nga zgjedhësit kanë të drejtë të ankohen në KQZ kundër vendimeve të KZAZ-së, që cenojnë interesat e tyre të ligjshëm, brenda 3 ditëve nga data e shpalljes së vendimit. 3. Kundër vendimit të KQZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore, të marrë sipas nenit 123 të këtij Kodi,

mund të paraqitet ankimi po në KQZ jo më vonë se 5 ditë nga shpallja e këtij vendimi. Ankimi ndaj vendimit mund të përmbajë ndryshimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore ose/dhe pavlefshmërinë e rezultatit në një apo disa qendra votimi, sipas nenit 160 të këtij Kodi.”

- (xvii) **Neni 143** parashikon se: “1. Në përfundim të shqyrtimit të ankimit KQZ-ja vendos sipas rastit: ç) shpalljen e zgjedhjeve të pavlefshme në një ose disa qendra votimi të zonës zgjedhore ose në të gjithë njësinë zgjedhore; d) lënien në fuqi ose ndryshimin e vendimit për miratimin e tabelës përmbledhëse të rezultatit të zgjedhjeve, sipas nenit 122 ose nenit 123 të këtij Kodi.”
- (xviii) **Neni 152** parashikon se: “2. Ankimi për të gjitha vendimet që KQZ-ja merr në periudhën, e cila fillon 48 orë pas dekretimit të zgjedhjeve të pjesshme ose të përgjithshme deri në përfundim të shqyrtimit administrativ të ankimeve zgjedhore ose të kalimit të afateve të ankimit për zgjedhje, bëhet brenda 5 ditëve nga shpallja e tyre. Për vendimet që KQZ-ja merr jashtë kësaj periudhe, afati i ankimit në Kolegjin Zgjedhor është 30 ditë.”
- (xix) **Neni 160** parashikon se: “KQZ-ja, kryesisht ose me kërkesë të subjekteve zgjedhore, i shpall zgjedhjet të pavlefshme në një apo më shumë qendra votimi, në rast se: a) kanë ndodhur shkelje të ligjit, të cilat kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor ose kur tërësia e shkeljeve të ligjit, sipas kësaj shkronje, të ndodhura në ato qendra votimi mund të ketë cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore.”
- (xx) **Neni 161** parashikon se: “1. Pas përfundimit të procesit të ankimit, jo më vonë se 3 ditë nga nxjerrja e rezultatit të zonës zgjedhore, KQZ-ja kryesisht ose me kërkesë të subjektit shpall të pavlefshme dhe urdhëron përsëritjen e zgjedhjeve në të gjithë zonën zgjedhore, kur pavlefshmëria e shpallur në një ose disa qendra votimi, sipas nenit 160 të këtij Kodi, ndikon në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore ose në shkallë vendi.”

59. **Ligji Nr. 9887, datë 10.03.2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale”:**

- (i) **Neni 6** parashikon se: “1. Të dhënat personale përpunohen vetëm: a) nëse subjekti i të dhënave ka dhënë pëlqimin; b) për hartimin dhe përmbushjen e kontratave, në të cilat subjekti i të dhënave personale është palë; c) për të mbrojtur interesat jetikë të

subjektit të të dhënave; ç) për përmbushjen e një detyrimi ligjor të kontrolluesit; d) për kryerjen e një detyre ligjore me interes publik ose ushtrimin e një competence të kontrolluesit ose të një pale të tretë, të cilës i janë përhapur të dhënat; dh) për ndjekjen e interesave legjitimë të kontrolluesit ose të një pale të tretë, të cilës i janë përhapur të dhënat, përveç kur këta interesa mbizotërojnë mbi interesat për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore të subjektit të të dhënave.”

- (ii) **Neni 7** parashikon se: “1. Me përjashtim të rasteve të parashikuara në pikat 2 dhe 3 të këtij neni, ndalohet përpunimi i të dhënave, që zbulojnë origjinën racore ose etnike, mendimet politike, anëtarësinë në sindikata, besimin fetar apo filozofik, dënimet penale, si dhe shëndetin dhe jetën seksuale.”

60. **Vendimi Nr. 9/2020 i Komisionit Rregullator:**

- (i) **Neni 3** parashikon se: “1. Në zbatim të këtij vendimi: 1.1 “veprimtari të ndaluara për t’u promovuar” janë veprimtaritë publike sipas përkufizimit të nenit 2, të këtij vendimi, për të cilat janë vënë rishtazi apo posacërisht në dispozicion, apo janë transferuar fonde publike jo sipas planit buxhetor të miratuar, në periudhën 4 (latër) mujore para datës së zgjedhjeve dhe që përfshijnë: a) mbështetjen dhe promovimin e projekteve dhe ose të investimeve, me interes apo shtrirje territorial kombëtare ose vendore në fushën e transporteve të cdo lloji, të energjetikës, të telekomunikacionit, të veprave ujore të cdo lloji, në shërbim dhe interes të publikut; b) mbështetjen dhe promovimin e projekteve dhe/ose të investimeve, kombëtare ose vendore, me karakter social dhe ekonomik, si dhe ato në funksion të mbrojtjes dhe ruajtjes së mjedisit, të shëndetit, të kulturës, rinisë, sporteve dhe të arsimit publik në të gjitha nivelet, si dhe të infrastrukturës, në shërbim të interesit publik; c) mbështetjen dhe promovimin e projekteve dhe/ose të investimeve për mbrojtjen dhe ruajtjen e monumenteve dhe të objekteve të paluajtshme të karakterit arkeologjik, historik, kulturor e shkencor dhe të objekte publike, ose për mbrojtjen dhe ruajtjen e objekteve të luajtshme me vlerë institucionale, historike, arkeologjike, kulturore ose shkencore; c) mbështetjen dhe promovimin e projekteve dhe/ose të investimeve strategjike, sipas legjislacionit në fuqi; d) mbështetjen dhe promovimin e objekteve të rindërtuara ose në proces rindërtimi për shkak të fatkeqësisë natyrore. 1.3 “veprimtari të ndaluara”, janë edhe ato veprimtari që përfshijnë: a) shpërndarjen në veprimtari publike të lejeve të legalizimeve, në periudhën

4 (katër) mujore para datës së zgjedhjeve; b) shpërndarjen në veprimtari publike të akteve për regjistrimin e tokës bujqësore, certifikatave të pronësisë, dhe cfarëdolloj titulli pronësie sipas legjislacionit për përfundimin e proceseve kalimtare të pronësisë, si dhe të regjistrimeve të titujve të pronësisë sipas ligjit Nr. 111/2018, “Për kadastrën” në periudhën 4 (katër) mujore para datës së zgjedhjeve; b) vënien në dispozicion të aseteve të luajtshme dhe të paluajtshme të parashikuara në nenin 142, të ligjit Nr. 7850, datë 29.7.1994 “Për Kodin Civil të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, për qëllime zgjedhore, që janë në pronësi apo administrim të organeve apo enteve publike në nivel qendror ose në nivel të njërive të vetëqeverisjes vendore, apo cdolloj enti tjetër ku shteti zotëron kapital/kuota/aksione dhe/ose emëron shumicën e organit mbikëqyrës apo organit administrues të entit; c) përdorimin e detyruar në fushatë zgjedhore të administratës shtetërore qendrore dhe vendore brenda orarit të punës për veprimtari dhe ose aktivitete për qëllime zgjedhore edhe me mjetet e komunikimit elektronik, si dhe përdorimin në mënyrë të detyruar dhe të organizuar brenda orarit mësimor të nxënësve të sistemit shkollor parauniversitar për veprimtari dhe aktivitete në funksion të zgjedhjeve, ose premtimin apo ofrimin e përfitimeve nëpunësve për të marrë pjesë në veprimtari për qëllime zgjedhore, jashtë orarit të punës ose mësimin, si dhe ushtrimin e presionit ndaj tyre për këtë qëllim; d) gjatë fushatës zgjedhore, marrja në punë, pushimi nga puna, lirimi, lëvizja dhe transferimi në detyrë në institucionet apo entet publike, shtesat në organikën e cdo institucioni publik e shtetëror apo emërime provizore, me përjashtim të rasteve të përligjura. dh) kontrollet dhe verifikimet e bizneseve tregtare dhe operatorëve në kundërshtim me procedurat ligjore dhe veprimtarinë institucionale. 3. Katër muaj para datës së zgjedhjeve deri në formimin e qeverisë së re pas zgjedhjeve ndalohet propozimi, miratimi i akteve ligjore ose nënligjore, ose nxjerrja e tyre me qëllim informimin e publikut në lidhje me vendimmarrjen e institucionit miratues në faqen e tij zyrtare, të cilat parashikojnë dhënien e përfitimeve për kategori të caktuara të popullsisë, të tilla si aktet që parashikojnë rritjen e pagave, pensioneve, mbështetjen ekonomike apo sociale, uljen ose heqjen e taksave, faljet e kamatëvonesave, të gjobave, të detyrimeve tatimore e doganore, vendosjen e amnistive fiskale, privatizimin apo dhënien e pasurive a të shpërblimeve, përveçse kur nisma kushtëzohet nga gjendje të fatkeqësisë natyrore ose të epidemisë/pandemisë, apo ka si qëllim zbatimin e një detyrimi ligjor me karakter

ndërkombëtar apo zbatimin e një vendimi gjyqësor të formës së prerë. 4. Katër muaj para datës zgjedhjeve deri në ditën e zgjedhjeve, ndakohet dhënia e kontratave publike të koncesionit/partneritet public privat (PPP), për të cilat nuk është bërë njoftim publik se do të zhvillohen, nuk janë vijim i një procedure koncesionare të identifikuar dhe nisur, apo nuk janë parashikuar për t'u financuar nëpërmjet buxhetit të miratuar të vitit zgjedhor.”

- (ii) **Neni 6** parashikon se: “1. Punonjësit të administratës shtetërore, gjatë periudhës zgjedhore, i krijohen kushtet e nevojshme dhe i garantohet moscënimi i të drejtave dhe lirive kushtetuese për të ushtruar pa ndikim lirinë e shprehjes dhe/ose për të marrë pjesë në veprimtari politike, brenda kufizimeve dhe ndalimeve, të përcaktuara me dispozita të vecanta në legjislacionin në fuqi dhe në këtë vendim. 3. Punonjësit të administratës shtetërore, gjatë orarit zyrtar të punës dhe brenda mjediseve të institucioneve shtetërore, i ndalohet cdolloj pjesëmarrjeje në veprimtari me karakter politik apo në funksion të politikës partiake/kandidatëve apo në fushatë zgjedhore të një subjekti zgjedhor ose kandidati në zgjedhje. Punonjësit të administratës shtetërore i ndalohet të përdorë të mirat publike, funksionin ose veprimtarinë shtetërore ose burimet financiare, materiale, njerëzore publike, me qëllim favorizimin e një partie politike, koalicioni ose kandidati në zgjedhje. 6. Ndalohet përdorimi i detyruar në fushatë zgjedhore i administratës shtetërore të institucionit, nëpërmjet ushtrimit të presionit ndaj tyre për këtë qëllim, si dhe premtimit ose ofrimit të përfitimeve nëpunësve publikë, për të marrë pjesë në veprimtari që lidhen me fushatën zgjedhore jashtë orarit të punës.”

61. **Jurisprudenca:**

- (i) Vendimi Nr. 75, datë 19.04.2002 i Gjykatës Kushtetuese;
- (ii) Vendimi Nr. 169, datë 26.07.2002 i Gjykatës Kushtetuese;
- (iii) Vendimi Nr. 39, datë 27.07.2015 i Gjykatës Kushtetuese;
- (iv) Vendimi Ireland v. United Kingdom, datë 18.01.1978 i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (v) Vendimi Hirst v. Mbretëria e Bashkuar, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (vi) Vendimi Azis v. Qipro, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (vii) Vendimi Libita v. Italy, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;

- (viii) Vendimi Sitaropoulos etj. v. Greqia, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (ix) Vendimi Catt. v. Mbretëria e Bashkuar, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (x) Vendimi S. and Marper v. Mbretëria e Bashkuar, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (xi) Vendimi Rotaru v. Rumania, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (xii) Vendimi Aman v. Zvicra, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (xiii) Vendimi Association “21 December 1989” and other v. Rumania, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (xiv) Vendimi Nr. 45, datë 18.11.2013 i Kolegjit Zgjedhor.

III. ANALIZA LIGJORE

III.1 NË LIDHJE ME PROCEDURËN DHE KONTESTIMIN

A. Në lidhje me legjitimitimin e palës ankuese

62. Neni 123/1, pika 1 e Kodit Zgjedhor parashikon se KQZ-ja vihet në lëvizje me kërkesë të subjekteve zgjedhore në zbatim të të drejtave që u njeh ky ligj, në mbrojtje të interesave të tyre të ligjshme dhe për çështje që bëjnë pjesë në rrethin e kompetencave të KQZ-së. Ndërsa, neni 124, pika 1 dhe 3 parashikojnë se cdo parti politike, pjesëtare ose jo e një koalicioni, kanë të drejtë të ankohen në KQZ kundër vendimeve të KZAZ-së që çenojnë interesat e tyre të ligjshëm, brenda 3 ditëve nga data e shpalljes së vendimit. Kundër vendimit të KQZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore, mund të paraqitet ankim po në KQZ jo më vonë se 5 ditë nga shpallja e këtij vendimi.
63. Me Vendimin Nr. 72, datë 15.02.2021, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve ka vendosur të regjistrojë si subjekt zgjedhor në zgjedhjet për Kuvendin të datës 25 Prill 2021 “Partia Demokratike”, me Kryetar z. Lulzim Basha, me shkronjat nistore “PD” ose “PDSH”. Ndërsa, me Vendimin Nr. 107, datë 02.03.2021, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve ka vendosur të regjistrojë koalicionin “Partia Demokratike – Aleanca për Ndryshim” ose “PD-AN”, si subjekt zgjedhor pjesëmarrës në zgjedhjet për Kuvend të datës 25 Prill 2021, të udhëhequr nga Partia Demokratike.

64. Në zbatim të nenit 123/1, pika 1 dhe nenit 124, pikat 1 dhe 3, sipërcituar, Partia Demokratike e Shqipërisë ka legitimatio activa për të paraqitur cdo ankim, që e cmon të bazuar, kundër vendimeve të KZAZ-së apo KQZ-së. Në rastin konkret, PD ka paraqitur një ankim kundër Vendimit Nr. 344, datë 04.05.2021 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit në zonën zgjedhore Qarku Elbasan”, duke kërkuar pavlefshmërinë dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën Zgjedhore Elbasan. Në këtë kuptim, PD përmbush kriterin e parë procedural, legjitimimin aktiv, për paraqitjen e këtij ankimi.

B. Në lidhje me kompetencën e organit administrativ

65. Neni 12, pika 5 e Kodit Zgjedhor parashikon se Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve (në vijim KAS) është organi kompetent për shqyrtimin e ankimeve administrative. Neni 21, pika 1, gërma “a” parashikon se KAS-i vendos për shpalljen e pavlefshme të zgjedhjeve në një ose më shumë zona zgjedhore apo në të gjithë vendin, si dhe përsëritjen e pjesshme ose të plotë të zgjedhjeve. Ndërsa, neni 123, pika 5 parashikon se vendimet për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit Zgjedhor ankimohen në KAS.
66. Me Vendimin Nr. 344, datë 04.05.2021, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve ka vendosur miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit në Zonën Zgjedhore Elbasan. Në zbatim të nenit 12, pika 5, nenit 21, pika 1, gërma “a” dhe nenit 123, pika 5 e Kodit Zgjedhor, cdo subjekt zgjedhor, ka të drejtë të paraqesë ankim kundër vendimit të KQZ për miratimin e tabelave përmbledhëse të rezultatit zgjedhor në KAS, brenda afatit ligjor. Në rastin konkret, Partia Demokratike ka paraqitur një ankim kundër Vendimit Nr. 344, datë 04.05.2021, duke kërkuar pavlefshmërinë dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën Zgjedhore Elbasan. Shqyrtimi i këtij ankimi është kompetencë ekskluzive e KAS-it. Në këtë kuptim, PD përmbush kriterin e dytë procedural, kompetencën lëndore, për shqyrtimin e këtij ankimi.

C. Në lidhje me afatin e paraqitjes së ankimit

67. Kriteri i tretë për paraqitjen e një ankimi administrativ kundër vendimit për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit Zgjedhor ka të bëjë me afatin ligjor të ankimit. Për këtë, neni 152, pika 2 i Kodit Zgjedhor ka parashikuar një afat të përgjithshëm ankimi 5-ditor kundër të gjitha vendimeve të marra nga KQZ-ja në periudhën 48 orë pas dekretimit të zgjedhjeve deri në përfundimin e shqyrtimit administrativ të ankimeve. Ndërsa, neni 124, pika 3 ka

parashikuar shprehimisht që kundër vendimit të KQZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhës të Rezultatit në Zonën Zgjedhore Elbasan mund të bëhet jo më vonë se 5 ditë nga shpallja e këtij vendimi.

68. Në rastin konkret, vendimi Nr. 344 i Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve është shpallur në datën 04.05.2021. Për respektimin e afatit ligjor, subjekti zgjedhor duhet të paraqesë një ankim jo më vonë se data 10.05.2021. Ankimi i PD-së është paraqitur në datën 09.05.2021, pra brenda afatit 5-ditor të parashikuar nga nenet 152, pika 2 dhe 124, pika 3 të Kodit Zgjedhor. Në këtë kuptim, PD përmbush kriterin e tretë procedural, afatin ligjor, për paraqitjen e këtij ankimi.
69. **Konkluzion:** Neni 130 i Kodit Zgjedhor përcakton se KQZ merr vendim për pranimin e kërkesës ankimore, pasi verifikon: a) kompetencën e KQZ-së; b) legjitimitimin e ankuesit; dhe c) respektimin e afateve ligjore. Duke qenë se sic kemi shpjeguar më lart, ankimi i paraqitur nga PD-ja përmbush të tre kriteret proceduriale (legjitimitimin, kompetencën dhe afatin ligjor), kërkojmë pranimin për shqyrtim të kërkesës ankimore nga Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve.

III.2 NË LIDHJE ME THEMELIN E PRETENDIMEVE PËR PAVLEFSHMËRI

A. **Në lidhje me pavlefshmërinë e zgjedhjeve:**

70. Kodi Zgjedhor ka përcaktuar në mënyrë të detajuar cilat janë rastet kur zgjedhjet shpallen të pavlefshme, cili është organi kompetent dhe pasojat që sjell një vendim i tillë. Konkretisht, neni 160 parashikon se KQZ-ja i shpall zgjedhjet të pavlefshme kur tërësia e shkeljeve të ligjit mund të ketë cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore. Një vendimmarrje e tillë, sipas neni 121, pika 1 është kompetencë ekskluzive e KAS-it. Në rast të marrjes së një vendimi për pavlefshmërinë e zgjedhjeve në një zonë zgjedhore, neni 161, pika 1 parashikon se KQZ-ja urdhëron përsëritjen e zgjedhjeve në të gjithë zonën zgjedhore.
71. Për të vërtetuar (pa)ligjshmërinë e një veprimi të kryer, pra për të vërtetuar atë që parashikon Kodi Zgjedhor, nëse shkelja e ligjit ka qenë e tillë sa ka cënuar rëndë procesin zgjedhor apo nëse tërësia e shkeljeve të kryera ka qenë e atyre përmasave sa mund të ketë ndikuar në rezultatin e zgjedhjeve, KAS-i duhet të orientohet nga konceptet e përpunuara nga jurisprudenca gjyqësore mbi parimin e proporcionalitetit. Terminologjia “e rëndë” dhe ndikimi

“në një masë të tillë”, i përdorur në nenin 160, pika 1, shkronja “a” të Kodit Zgjedhor, imponon kryerjen nga KAS-i të një vlerësimi të arsyeshëm, objektiv dhe të paanshëm mbi natyrën e shkeljes së ligjit. Kuptimi i saktë dhe i drejtë i terminologjisë së përdorur në këtë dispozitë ligjore, duhet të analizohet dhe vlerësohet në tërësi nga disa faktorë, që kanë të bëjnë me rëndësinë e shkeljes së ligjit, pasojat e ardhura apo që mund të vinin nga kjo shkelje (shih vendimin Nr. 45, datë 18.11.2013 të Kolegjit Zgjedhor; vendimin nr. 75, datë 19.04.2002 të Gjykatës Kushtetuese).

72. Në rastin konkret, Partia Demokratike do të parashtrojë një numër të madh shkeljesh të Kushtetutës, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Kodit të Praktikës së Mirë për Cështjet Zgjedhore dhe Kodit Zgjedhor, të cilat në tërësinë e tyre çënojnë rëndë procesin zgjedhor në një masë të tillë që ndikojnë drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve. Tërësia e këtyre shkeljeve krijon bindjen e plotë bazuar në fakte dhe prova të pakundërshtueshme, si dhe Kodin Zgjedhor, për shpalljen e pavlefshme dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën Zgjedhore Elbasan.

A.1 Shkeljet ligjore lidhur me manipulimin e vullnetit të zgjedhësve nëpërmjet blerjes së votës, përdorimit të personave me precedentë kriminalë, dhënies së bonuseve dhe përfitimeve të tjera, si shkelje të ligjit që kanë çënuar rëndë procesin zgjedhor:

73. Manipulimi i vullnetit të zgjedhësve nëpërmjet premtimit, ofrimit apo dhënies së përfitimeve monetare apo materiale, ashtu si edhe kërcënimi i votuesve, kanë qenë problematika të theksuara që kanë shoqëruar vazhdimisht proceset zgjedhore në Shqipëri, vecanërisht në 10 vitet e fundit. Në raportet ndërkombëtare për vëzhgimin e zgjedhjeve në Shqipëri, vecanërisht në raportet e OSBE/ODIHR, këto problematika vijnë të përsëritura dhe vazhdimisht ka rekomandime për të marrë masat e duhura ligjore dhe institucionale për luftimin e këtyre fenomeneve.
74. Për luftimin me efikasitet të këtyre fenomeneve, legjislatori shqiptar, i asistuar nga ekspertiza ndërkombëtare e partnerëve tanë, ka miratuar ndryshime të vazhdueshme në Kodin Zgjedhor, në Kodin Penal dhe akte të shumta nënligjore që synojnë pikërisht adresimin e këtyre problematikave. Konkretisht, neni 78, pika 7 e Kodit Zgjedhor parashikon ndalimin e subjekteve zgjedhore të ofrojnë ose japin të holla, të mira materiale, premtojnë vend pune apo

- favorizime të tjera me qëllim për të votuar në një mënyrë të caktuar apo për t'u angazhuar në veprimtari të paligjshme në mbështetje të një kandidati.
75. Ky parashikim i Kodit Zgjedhor është reflektuar më tej edhe në Kodin Penal, i cili në nenin 328 parashikon se ofrimi ose dhënia e të hollave, të mirave materiale, premtimi për vend pune ose favorizime të tjera në cilëndo formë, për zgjedhësin ose persona të tjerë të lidhur me të me qëllim votimin në një mënyrë të caktuar, përbën veprë penale dhe dënohet me burg nga një deri në 5 vjet. Shpeshherë praktika e shitblerjes së votës është e shoqëruar edhe me veprimtari të tjera të paligjshme, të tilla si marrja e dokumentit të identifikimit për të moslejuar votimin, kanosja e zgjedhësit apo detyrimi për të votuar në një mënyrë të caktuar nga një person që ushtron një funksion publik.
76. Megjithatë, ekzistenca e një legjislacioni solid për krimet zgjedhore më shumë është tregues i përmbushjes në letër të rekomandimeve në raportet ndërkombëtare lidhur me zgjedhjet në Shqipëri, se sa një vullnet i mirëfilltë i partive politike. Megjithëse, tre partitë kryesore shqiptare (PS, PD dhe LSI) arritën një dakordësi mbi ndryshimet e Korrikut 2020 në Kodin Zgjedhor, të cilat gjithësesi u pasuan nga ndryshime të tjera të njëanashme nga Partia Socialiste, fatkeqësisht edhe në zgjedhjet parlamentare të 25 Prillit nuk munguan rastet flagrante të shitblerjes së votës, dhënies së ndihmave ushqimore apo kërcënimit të votuesve nga ana e drejtuesve, përfaqësuesve apo mbështetësve të Partisë Socialiste.
77. Shkeljet flagrante të Kushtetutës, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, Kodit Zgjedhor, tërësia e veprimtarisë kriminale të kallzuar gjatë periudhës zgjedhore, e dokumentuar sipas **36 provave** të këtij ankimi do të analizohen si vijon:
78. **Së pari**, sic kemi shpjeguar në pjesën e rrethanave të cështjes, Partia Demokratike nëpërmjet strukturave të saj në terren ka evidentuar dhe faktuar raste të shumta flagrante të shitblerjes së votës. Për të gjitha këto raste, PD ka depozituar 50 kallëzime penale në SPAK, ndër të cilat 30 kanë të bëjnë me raste masive të shitblerjes së votës dhe 130 kallëzime në prokuroritë e rrethëve për shkelje të tjera. Në rastin e qarkut Elbasan, Partia Demokratike ka depozituar dy kallëzime në SPAK për mbi 40 persona, ndër ta zyrtarë të pushtetit vendor e qendror, persona me rekorde të tmerrshme kriminale, persona nën kërkim, të përfshirë drejtpërdrejtë në blerjen e votave në favor të PS. Këta persona me rekorde kriminale, drejtohen nga drejtues të lartë të institucioneve shtetërore apo Partisë Socialiste, si Taulant Balla, Suel Çela dhe personazhe të

- tjerë që janë lartpërmendur dhe lidhjet e të cilëve me krimin e organizuar janë faktuar sipas provave.
79. Por, përveçse një veprimtari kriminale, e cila duhet të hetohet dhe dënohet nga organet e drejtësisë (SPAK dhe Gjykata), blerja e votës përbën shkelje të rënda të Kodit Zgjedhor, duke cënuar procesin zgjedhor, deri në atë masë sa sjell pavlefshmërinë e tij në rast se faktohet shtrirja e saj në masë të gjërë. Konkretisht, neni 78, pika 7 e Kodit Zgjedhor parashikon shprehimisht ndalimin e subjekteve zgjedhore dhe kandidatëve për të ofruar ose dhënë të holla, të mira materiale, premtime për vende pune ose favorizime të tjera të cilësdo forme, me qëllim votimin në një mënyrë të caktuar ose marrjen pjesë në votime.
 80. Në rastin e Qarkut të Elbasanit, kemi faktuar nëpërmjet 9 provave se persona me rekorde të tmerrshme kriminale, me në krye drejtuesin politik të PS-së, Taulant Balla, kishin ndarë zonat dhe ishin angazhuar në blerjen masive të votës dhe marrjen e kartave të ID. Kjo veprimtari ishte shtrirë si në Qytetin e Elbasanit, ashtu edhe në rrethinat e tij. Për cdo zonë vepronin grupe të caktuara kriminale, me individë të emëruar si koordinatorë apo patronazhistë, roli i tyre i vetëm ishte blerja e cdo vote të mundshme, duke përdorur pushtetin dhe influencat e tyre kriminale në zonë.
 81. Kjo skemë kriminale e blerjes së votës në mënyrë masive, e shtrirë në të gjithë Qarkun e Elbasanit, përbën shkelje të rënda të ligjit zgjedhor, të cilat kanë cënuar procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në rezultatin zgjedhor, për rrjedhojë edhe në shpërndarjen e mandateve. Qartësisht, veprimtaria kriminale e blerjes së votës ka cënuar rëndë procesin zgjedhor dhe ka ndikuar thelbësisht në ndarjen e mandateve, cka do të thotë se në kuptim të nenit 160 kjo duhet të sjellë pavlefshmërinë e zgjedhjeve në atë zonë zgjedhore dhe përsëritjen e zgjedhjeve.
 82. **Së dyti**, neni 91, pika 4 e Kodit Zgjedhor dhe neni 3, pika 3 e Vendimit Nr. 9/2020 parashikojnë se katër muaj para datës së zgjedhjeve deri në formimin e qeverisë së re para zgjedhjeve ndalohet propozimi, miratimi ose nxjerrja e akteve ligjore ose nënligjore, të cilat parashikojnë dhënien e përfitimeve për kategori të caktuara të popullsisë, të tilla si aktet që parashikojnë rritjen e pagave, mbështetjes ekonomike, dhënien e shpërblimeve etj. Megjithatë, Qeveria në disa raste nëpërmjet vendimeve të saj akordoi shtesa në ndihmën ekonomike, dhënie shpërblimesh të posacme, rritje pagash, fonde të posacme për bujqësinë dhe dëmshpërblime për familjet e prekura nga tërmeti, duke manipuluar kështu vullnetin e zgjedhësve nëpërmjet përfitimeve të drejtpërdrejta.

83. Nga ana tjetër, dhënia e një page shtese nga drejtuesi politik i PS, Ardian Cela për **13 mijë punonjës** të OSHEE është po ashtu në kundërshtim me nenin 91 të Kodit Zgjedhor dhe nenin 3 të Vendimit Nr. 9/2020 të KQZ-së. Për numrin e saktë të punonjësve të OSHEE në Qarkun e Elbasanit që kanë përfituar nga ky vendim, ne do të kërkojmë marrjen e informacionit zyrtar si provë. Në këtë kuptim, edhe kjo vendimmarrje në shkelje të ligjit, përmasat reale të të cilës do të zbulohen gjatë hetimit administrativ, ka cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejt në ndarjen e mandateve, cka e bën kërkesë për shpalljen e pavlefshmërisë trefish të bazuar në ligj e në prova.
84. **Konkluzion:** Nga sa më sipër, është e qartë se ndërtimi i një skeme kriminale, e shtrirë në mënyrë kapilare në të gjithë Qarkun e Elbasanit për blerjen e votës, nëpërmjet përfshirjes të personave me rekorde të tmerrshme kriminale, përbën shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor, duke cënuar rëndë procesin zgjedhor, e për rrjedhojë duke ndikuar drejtpërdrejt në ndarjen e mandateve.
85. Dhënia e një page shtesë nga Ardian Cela, drejtues politik i PS-së, për 13 mijë punonjës të OSHEE-së, në shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor dhe akteve nënligjore të tij, kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor. Dhënia e përfitimeve në të holla nga buxheti i shtetit ka synuar manipulimin e vullnetit të zgjedhësve në favor të PS-së. Por, përmasat reale të numrit të zgjedhësve që kanë përfituar qoftë nga skema e paligjshme e Bashkisë Elbasan, ashtu nga OSHEE, do të zbulohen gjatë hetimit administrativ. Megjithatë, në cdo rast është e qartë se shkeljet flagrante të ligjit, dhe në vecanti të neneve 78 dhe 91 të Kodit Zgjedhor, të kryer nga zyrtarë të lartë drejtues të PS-së kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke sjellë edhe ndryshimin e rezultateve zgjedhore dhe ndarjen e mandateve në Qarkun e Elbasanit, cka në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, sjell detyrimisht pavlefshmërinë dhe përsëritjen e zgjedhjeve në këtë zonë zgjedhore.

A.2 Shkeljet ligjore lidhur me përdorimin e burimeve shtetërore nëpërmjet kontratave publike, investimeve publike/rindërtimit, intimidimi i nëpunësve publikë/mbështetësve, punësimet në administratën publike

86. Një nga parimet kryesore të proceseve zgjedhore në shtetet demokratike është barazia ndërmjet palëve në garë. Ky parim është sanksionuar në nenin 1, pika 3 të Kushtetutës, i cili parashikon se qeverisja bazohet në një sistem zgjedhjesh të lira dhe të barabarta. Por, një nga

sfidat kryesore për të arritur barazinë e partive politike në garë mbetet fakti se partia në pushtet, mund të përdorë burimet e shumta që ofron shteti për t'i vënë në funksion të maksimizimit të votës së saj. Me qëllimin eliminimin apo reduktimin e këtij rreziku, që do të minonte garën ndërmjet palëve, shtetet kanë implementuar rregulla të shumta që ndalojnë një sërë veprimtarish të qeverisë dhe parlamentit në periudhën përpara zgjedhjeve.

87. Shqipëria, si një vend me probleme të shumta sa i përket zgjedhjeve, vecanërisht në 10 vitet e fundit, ka vuajtur vazhdimisht nga përdorimi i shfrenuar i burimeve publike nga partia në pushtet, me qëllim të vetëm fitimin e votave nëpërmjet një sërë mekanizmash që ka nën kontroll cdo qeveri gjatë ushtrimit të pushtetit. Për të frenuar përdorimin e burimeve publike dhe me qëllimin krijimin e rregullave të barabarta të garës, legjislatori shqiptar ka miratuar një sërë ndryshimesh në Kodin Zgjedhor dhe aktet nënligjore të tij, që ndalojnë shprehimisht kryerjen e një numri veprimtarish nga ana e qeverisë në periudhën katër muaj përpara zgjedhjeve dhe deri në formimin e qeverisë së re. Vecanërisht, ndryshimet e kryera në vitin 2020 në Kodin Zgjedhor u fokusuan thuajse tërësisht në adresimin e kësaj problematike, nisur nga përvoja shumë problematike e zgjedhjeve parlamentare të vitit 2017.
88. Konkretisht, neni 78 i Kodit Zgjedhor parashikon ndalimin e zhvillimit të fushatës zgjedhore në institucionet publike. Më tej, ky nen parashikon ndalimin e partive ose kandidatëve për të premtuar vende pune apo favorizime të tjera, me qëllim votimin në një mënyrë të caktuar. Ndërsa, neni 91 parashikon ndalimin e vënies në mbështetje të kandidatëve, partive ose koalicioneve të burimeve të organeve apo enteve publike, në nivel qendror apo vendor, si dhe cdo burimi njerëzor. Me përdorim të burimeve njerëzore kuptohet përdorimi i detyruar i administratës shtetërore në zgjedhje ose ofrimi i përfitimeve për nëpunësit që angazhohen në zgjedhje. Pika 3 e këtij neni ndalon marrjen në punë, pushimin, lirimin, lëvizjen dhe transferimin në detyrë në fushatë zgjedhore. Ndërsa, pika 4 parashikon ndalimin katër muaj para zgjedhjeve të nxjerrjes së akteve ligjore apo nënligjore që parashikojnë dhënie përfitimesh, rritje pagash, pensionesh, mbështetje ekonomike, sociale, ulje/heqje taksash, amnisti, privatizim, dhënie pasurish/shpërblimesh etj.
89. Përcaktimet e nenit 91 të Kodit Zgjedhor u detajuan më tej në Vendimin Nr. 9, datë 24.12.2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së, i cili parashikon shprehimisht se çfarë konsiderohet veprimtari të ndaluara për t'u promovuar, veprimtari të ndaluara në përgjithësi dhe ndalimet e posacme sa i përket administratës shtetërore. Qartazi, qëllimi i këtyre dispozitave është të bëjë një ndarje të qartë ndërmjet Shtetit dhe Partisë në pushtet. Kjo e fundit nuk duhet të

shfrytëzojë pozicionin e saj, natyralisht më të favorizuar, për të fituar garën ndaj partive të tjera konkurrencte nëpërmjet mbështetjes shtetërore. Në të kundërt, funksionimi si Parti-Shtet do ta bënte garën thjesht një formalitet pa dobi.

90. Në rastin e zgjedhjeve parlamentare të 25 Prillit, sic kemi shpjeguar gjërësisht në pjesën e rrethanave të çështjes, faktuar me prova dhe me qëllim për të mos shmangur përsëritjet, del qartë konkluzioni që deklaroi shefja e Misionit të Vëzhguesve të OSBE/ODIHR, Znj. Ursula Gacek se **në zgjedhjet e 25 prillit nuk pati një kufi të qartë ndërmjet partisë dhe shtetit**. E thënë me fjalë të tjera, Partia Socialiste u soll në fushatën zgjedhore si një Parti-Shtet, duke vënë në funksion të saj të gjithë mekanizmat shtetërorë me qëllim fitimin e zgjedhjeve.
91. **Së pari**, neni 3 i Vendimit Nr. 9, datë 24.12.2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së ndalon mbështetjen dhe promovimin, në periudhën 4-mujore para datës së zgjedhjeve, të projekteve ose investimeve, me interes apo shtrirje territoriale kombëtare ose vendore në fushën e transporteve të cdo lloji, të energjetikës, telekomunikacionit, të veprave ujore të cdo lloji, në shërbim dhe interesit të publikut. Megjithatë në të paktën 20 raste të evidentuara nga ana e Partisë Demokratike, deputetët, kandidatët për deputetë dhe Kryetarët e Bashkive promovuan projekte apo investime publike me qëllime të qarta elektorale.
92. Promovimi i projekteve apo investimeve publike që do të kryhen në të ardhmen ka për qëllim të manipulojë vullnetin e zgjedhësit për të votuar në një mënyrë të caktuar. Këtë mundësi sigurisht nuk ka se si ta ketë partitë opozitare. Në këtë kuptim, përdorimi i një mekanizmi të tillë nga ana e Partisë në pushtet, minon shanset e barabarta që duhet të kenë palët në garë. Megjithëse, përmasat reale të kësaj shkeljeje të Kodit Zgjedhor, e cila sigurisht cënon rëndë procesin zgjedhor, është e vështirë të përcaktohen me terma matematikorë, ajo duhet pasur parasysh në momentin e vlerësimit të tërësisë së shkeljeve të ligjit që kanë cënuar procesin në një masë të tillë, sa të ndikojnë drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve.
93. **Së dyti**, neni 91 i Kodit Zgjedhor dhe neni 6 i Vendimit Nr. 9/2020 të KQZ-së përmbajnë rregullime të qarta sa i përket ndalimit të përdorimit apo detyrimit të administratës shtetërore për t'u përfshirë në fushatën zgjedhore në mbështetje të një kandidati apo partie politike. Megjithatë, gjatë gjithë fushatës u konstatuan raste të shumta, të denoncuar herë pas herë nga Partia Demokratike, se si të gjitha nivelet e administratës qendrore apo vendore ishin përfshirë në fushatë në mbështetje të kandidatëve të Partisë Socialiste. Nëpunësit civilë ishin nën presion të vazhdueshëm për të mbështetur kandidatët socialistë, në të kundërt mund të shkarkoheshin nga detyra.

94. Në të paktën një rast, Partia Demokratike ka faktuar nëpërmjet provave të pakundërshtueshme se administrata e OSHEE u vu në dispozicion të fushatës zgjedhore të Partisë Socialiste dhe më konkretisht
95. Ky shembull është ilustrim flagrant që tregon qartë sesi u shkrinë strukturat shtetërore me ato partiake. Nëpunësit e administratës lokale dhe qendrore nuk konsiderohen nëpunës në shërbim të shtetit shqiptar, por si ushtarë që duhet t'i shërbejnë partisë, përndryshe i pret largimi nga puna. Këto shkelje flagrante të legjislacionit penal dhe zgjedhor, vecanërisht të dispozitave të sipërcituara, cënojnë rëndë procesin zgjedhor, pasi garën ndërmjet dy a më shumë subjekteve zgjedhore, e kthejnë në një garë ndërmjet shtetit dhe një partie politike. Është e kuptueshme se një garë e tillë, tërësisht e shpërpjestuar, ka një fitues të paracaktuar. Prandaj, edhe në këtë rast është e qartë se shkeljet e rënda dhe flagrante të ligjit, përkatësisht nenit 91 të Kodit Zgjedhor dhe nenit 6 të Vendimit nr. 9/20 të KQZ, kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor, dmëtuar barazinë ndërmjet palëve garuese dhe ndikuar drejtpërdrejtë në rezultatin përfundimtar të Qarkut Elbasan dhe ndarjes së mandateve në këtë qark, duke plotësuar kështu kushtin e nenit 160 të Kodit Zgjedhor për konstatimin e pavlefshmërisë së zgjedhjeve.
96. **Së treti**, neni 91, pika 3 e Kodit Zgjedhor dhe neni 3, pika 1.3, gërma “d” i Vendimit Nr. 9/2020 ndalojnë punësimet në administratën publike në periudhën 4 muaj para zgjedhjeve. Megjithatë, sipas të dhënave zyrtare të INSTAT, midis tremujorit të tretë dhe të katërt të vitit 2020, punësimi në sektorin publik është rritur me 6 për qind ose me 10.572 persona. Ndërkohë, më 24 Dhjetor, qeveria autorizoi edhe krijimin e 2.472 pozicione të reja në administratën publike. Qartësisht, punësimet në administratën publike në periudhën zgjedhore, kur nuk diktohen nga nevoja të ngushtshme, kanë për qëllim të përkthehen në mbështetje dhe vota për partinë në pushtet. Numri i saktë i të punësuarve në Qarkun e Elbasanit dhe sa prej pozicioneve të reja parashikohen të lidhen me këtë qark, do të dalë pas marrjes së provave gjatë hetimit administrativ, megjithatë është e qartë se kjo praktikë e qeverisë, si në Elbasan, ashtu edhe kudo tjetër ka pasur për qëllim që të ndikojë mbi vullnetin e zgjedhësve nëpërmjet ofrimit të përfitimeve të drejtpërdrejta.
97. Shifrat konkrete të të punonjësve shtesë të bashkisë Elbasan në kulmin e fushatës zgjedhore do të dalin pas marrjes së informacionit gjatë hetimit administrativ, megjithatë është e qartë se kjo shtesë punonjësish është bërë në kuadër të fushatës zgjedhore, duke synuar shtimin e numrit të mbështetësve dhe votave për PS-në, në këmbim të vendit të punës. Këto shkelje

flagrante të Kodit Zgjedhor dhe akteve nënligjore të tij, që kanë synuar vazhdimisht të ndalojnë administratën të rrisë numrin artificialisht numrin e të punësuarve në kohë zgjedhore cënojnë rëndë procesin zgjedhor, duke sjellë deformim të vullnetit të zgjedhësve, me ndikim të konsiderueshëm në rezultatin përfundimtar në zonën zgjedhore përkatëse, e për pasojë edhe në ndarjen e mandateve. Në këto kushte, pasi të administrohen provat shtesë që faktojnë përmasat reale të kësaj skeme të paligjshme në administratën qendrore dhe bashkitë e Qarkut Elbasan, do të dale qartë se hapja e vendeve të punës në administratën publike nga ana e Qeverisë Socialiste është një shkelje e rëndë e nenit 91, pika 3 e Kodit Zgjedhor dhe neni 3, pika 1.3, gërma “d” i Vendimit Nr. 9/2020 e përmasave të tilla që ka ndikuar në shpërndarjen e mandateve për këtë qark. Kështu, duke qenë se përmbushet kushti i parashikuar në nenin 160 të Kodit Zgjedhor, KAS-i duhet të vendosë konstatimin e paligjshmërisë, shpalljen e pavlefshmërisë dhe përsëritjen e zgjedhjeve, me synim garantimin e një procesi zgjedhor të lirë, të ndershëm dhe të barabartë.

98. **Së katërti**, neni 3, pika 1.3, gërma “a” parashikon ndalimin e veprimtarive publike të cilat konsistojnë në shpërndarjen e lejeve të legalizimit në periudhën katër muaj para datës së zgjedhjeve. Megjithatë, sic kemi relatuar në pjesën e fakteve, Partia Demokratike disponon prova dhe foto të deputetëve të Partisë Socialiste, të cilët në të paktën 9 raste shpërndajnë leje legalizimi në periudhën e ndaluar nga Kodi Zgjedhor, me qëllim të pastër elektoral. Ndërsa dy raste flagrante të denoncuar në SPAK nga PD dëshmojnë për përmasat reale të këtij problemi.
99. Nga të dhënat e mësipërme, kuptohet se bëhet fjalë për një numër shumë të madh kërkesash për leje legalizimi, rreth 160.000, të cilat aktualisht po trajtohen nga Agjencia Shtetërore e Kadastrës për të gjithë vendin. Kjo do të thotë që impakti që ka ky proces në jetën e qytetarëve është shumë i madh. Ai lidhet me një nga të drejtat themelore që ka cdo qytetar, e drejta e pronës. Në këtë kuptim, përdorim i lejeve të legalizimit, qoftë dhënia e tyre apo shtyrja në kohë për t’ua refuzuar kërkesën eventualisht, përbën një shkelje skandaloze të ligjit. Kjo porosi e ardhur nga drejtuesi më i lartë i Agjencisë së Kadastrës dhe më pas e shpërndarë në mënyrë kapilare te drejtuesit vendorë, tregon për përmasat reale që ka pasur ky fenomen përgjatë zgjedhjeve të 25 Prillit.
100. Numri i lejeve të legalizimit të shpërndara në Qarkun Elbasan përgjatë periudhës zgjedhore, do të dalë nga provat e marra gjatë hetimit administrativ, por edhe me provat që ne kemi në dispozicion deri më tani provohet qartësisht se kjo veprimtari e paligjshme ka cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke diktuar vullnetin e qytetarëve, e për pasojë rezultatin e zgjedhjeve dhe

ndarjen e mandateve. Ashtu, si shkeljet e tjera të analizuara më lart, edhe këto shkelje, duhen vlerësuar në tërësinë e tyre për pasojat e rënda që kanë sjellë mbi procesin zgjedhor, të cilat për nga ndikimi i tyre, e bëjnë procesin në tërësisht të pavlefshëm dhe diktojnë përsëritjen e zgjedhjeve në kushte të ligjshme dhe të barabarta për të gjitha palët.

101. **Konkluzion:** Nga sa më sipër, është e qartë se parimi i barazisë ndërmjet palëve garuese në zgjedhje u cënua rëndë pasi Shteti dhe Partia në pushtet (PS) u shkrinë në një. Zyrat elektorale të Partisë Socialiste u kthyen në “institucione shtetërore” ku qytetarët duhet të paraqiteshin për t’u punësuar, për të marrë leje legalizimi, për të marrë dëmshtëpërblimin nga tërmeti, celësat apo dokumentet e shtëpisë së ndërtuar etj. Shteti dhe Partia Socialiste, në koordinim dhe bashkëpunim me njëra-tjetrën i vendosën të gjithë mekanizmat shtetërorë në funksion të manipulimit të vullnetit të zgjedhësve. Projektet dhe investimet publike, shtëpitë e ndërtuara apo rindërtuara pas tërmetit, punonjësit e administratës, punësimet e reja në administratë, lejet e legalizimit, certifikatat e pronësisë u vunë në dispozicion të plotë të Partisë, kryeministrit, ministrave dhe deputetëve, me qëllim për të fituar me çdo kusht zgjedhjet (shih fq. 2, 3 dhe 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR). Ky përdorim masiv i burimeve shtetërore, përveçse një veprimtari e paligjshme, e cila duhet hetuar dhe dënuar nga organet e drejtësisë, është në shkelje flagrante të neneve 78, 91, 92 të Kodit Zgjedhor dhe neneve 3 dhe 6 të Vendimit Nr. 9/2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së, cka ka cënua rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në vullnetin e zgjedhësve, rezultatin përfundimtar të zgjedhjeve dhe ndarjen e mandateve në Qarkun e Elbasanit.
102. Paligjshmëria e ngritur në sistem nga institucione, drejtues institucionesh, zyrtarë të lartë, përfaqësues të pushtetit qendror dhe vendor, në bashkëpunim me elementë të krimit të organizuar, dikton domosdoshmërisht shpalljen e pavlefshmërisë së këtyre zgjedhjeve dhe përsëritjen e tyre në kushte normale në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, ku palët garojnë në mënyrë të ndershme dhe të barabartë, ndërsa qytetarët mund të zgjedhin me vullnetin e tyre të plotë dhe të lirë përfaqësuesit e tyre në Kuvendin e Shqipërisë.

A.3 Shkeljet ligjore lidhur me mbledhjen, përpunimin dhe publikimin e të dhënave personale:

103. Neni 35 i Kushtetutës parashikon se mbledhja, përdorimi dhe bërja publike e të dhënave rreth personit bëhet me pëlqimin e tij, me përjashtim të rasteve të parashikuara me ligj. Neni 8 i

Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut parashikon se “Cdokush ka të drejtën e respektimit të jetës së tij dhe familjare, banesës dhe korrespondencës së tij.”. Ndërsa, neni 6 i ligjit Nr. 9887, datë 10.03.2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale” parashikon se të dhënat personale përpunohen vetëm nëse subjekti i të dhënave ka dhënë pëlqimin, dhe neni 7 përcakton se ndalohet përpunimi i të dhënave sensitive ku përfshihen edhe mendimet politike, me përjashtim të rastit kur këtë e kërkon interesi publik.

104. Mbledhja, përpunimi dhe publikimi i të dhënave personale të 910 mijë votuesve, ku përfshihen të dhëna tejet personale si numri ID, vendbanimi, numri i telefonit, bindja politike, vendi i punës është në shkelje flagrante të dispozitave të sipërcituara. Origjina etnike, bindjet, anësia politike, ose pjesëmarrja në shoqata apo sindikata parashikohen edhe si të dhëna sensitive nga neni 3 § 2 i ligjit 9887 (shih edhe *Catt k. Mbretërisë së Bashkuar § 112*, dhe *S. and Marper k. Mbretërisë së Bashkuar § 66*). Këto shkelje të rënda të ligjit janë kryer nga drejtues, zyrtarë, përfaqësues dhe mbështetës të Partisë Socialiste, të ashtuquajturit “patronazhistë”, të cilët kryeministri në mënyrë të përsëritur i ka falënderuar për fitoren. Madje, pavarësisht se kjo skemë u zbulua plotësisht vetëm në Tiranë, kryetari i PS-së, Edi Rama dhe sekretari i përgjithshëm, Taulant Balla kanë pranuar se një skemë e tillë përdoret në të gjithë vendin nga strukturat e PS-së. Madje, ky i fundit ua dedikoi fitoren e madhe në Elbasan patronazhistëve të Qarkut, pasi sipas tij kjo fitore ishte tërësisht merita e tyre. Posedimi në mënyrë të paligjshme i të dhënave personale të qytetarëve, të marrë nga serverat shtetërorë, i bëri zgjedhësit vulnerabël përballë pushtetit, duke i dhënë mundësi PS të ushtronte kontroll mbi këta zgjedhës (shih fq. 2 dhe 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR).
105. **Konkluzion:** Nga sa më sipër, është e qartë se Partia Socialiste, drejtuesit, përfaqësuesit, strukturat, shtabet qendrore, zyrat elektorale morën nga serverat shtetërorë të dhënat personale të qytetarëve me qëllim përdorimin e tyre për t’i bërë qytetarët më vulnerabël dhe eventualisht për të kontrolluar vullnetin e tyre gjatë fushatës zgjedhore dhe në ditën e votimit. Ky krim i shumëfishtë, me përmasa ndërkombëtare, përbën një rast flagrant se si shteti i vë në dispozicion Partisë infrastrukturën e tij për të fituar zgjedhjet. Mbledhja, përpunimi dhe publikimi i të dhënave të 910 mijë qytetarëve në Tiranë dhe 350 mijë qytetarëve në Elbasan, për të cilat askush deri më sot nuk ka dalë të thotë që ka dhënë pëlqimin e tij për mbledhjen, përpunimin apo publikimin e tyre (shih *Radu v. Moldavia, 2014*), pra në mënyrë krejtësisht të kundërligjshme, çënoi rëndë procesin zgjedhor të 25 Prillit.

106. Duke qenë se Shteti dhe Partia ishin të pajisur me informacion për secilin zgjedhës, përfshirë edhe bindjet e tyre politike, kjo i bëri më vulnerabël përballë pushtetit dhe më lehtësisht viktimë e presioneve apo mjeteve të tjera të kundërligjshme për të ndaluar të shprehin vullnetin e tyre lirisht. Disa nga këto forma që përdori Partia-Shtet ishte blerja e votuesve që mbështesnin opozitën, marrja e kartave të identitetit për të mos votuar, kërcënimi për të mos dalë në fushatë, apo kërcënime për largime nga puna të zgjedhësit apo të afërmit të tij, inspektime dhe paralajmërime për mbyllje biznesi. Të gjitha këto shkelje të rënda të Kushtetutës, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Kodit Zgjedhor, ligjit për mbrojtjen e të dhënave personale, cënuan rëndë procesin zgjedhor të 25 prillit, duke ndikuar drejtpërdrejtë mbi rezultatin e zgjedhjeve dhe ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore, në shkelje flagrante të nenit 160 të Kodit Zgjedhor. Për këtë shkak, i vetmi mjet ligjor për të garantuar rikthyer besimin e qytetarve te sistemi i zgjedhjeve të lira dhe të ndershme është përsëritja e tyre në këtë zonë zgjedhore.

A.4 Shkeljet ligjore lidhur me mohimin e të drejtës për të votuar të emigrantëve:

107. E drejta e cdo qytetari shqiptar për të votuar është e sanksionuar në nenin 45 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë e cila citon se *“1. Cdo shtetas që ka mbushur tetëmbëdhjetë vjeç, qoftë edhe ditën e zgjedhjeve, ka të drejtën të zgjedhë dhe të zgjidhet.”* Ndërkaq ajo është edhe një nga të drejtat themelore të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut përkatësisht e parashikuar në nenin 3, Protokolli 1 i cili citon se: *“Palët e Larta Kontraktuese marrin përsipër të organizojnë në intervale të arsyeshme kohore, zgjedhje të lira me votim të fshehtë, në kushte që sigurojnë shprehjen e lirë të mendimit të popullit për zgjedhjet e organit ligjvënës.”*
108. Ashtu sic kemi përmendur edhe në rrethanat e cështjes të këtij ankimi, në datën 19 Prill 2021, me anë të Urdhërit nr. 219 të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Civile kjo e fundit urdhëroi të gjithë shtetasit që hyjnë në Shqipëri përmesë rrugëve ajërore, tokësore dhe detare nga këto dy shtete të vetëkarantinohen në mënyrë të detyrueshme nga data 20 Prill 2021 deri në datën 03.05.2021. Pra vetëm 6 ditë përpara organizimit të zgjedhjeve, shtetasit shqiptar të cilët vendbanojnë në Maqedoni dhe Greqi u ndaluan nga marrja pjesë në zgjedhje. Në total, sipas të dhënave të institutit për vitin 2020, në Greqi dhe Maqedoni banojnë rreth rreth 500,000 votues (pra të moshave mbi 18 vjeç).

109. Praktika gjyqësore e GJEDNJ, përkatësisht vendimet si *Hirst v. Mbretëria e Bashkuar*, *Aziz v. Qipro*, *Tanase v. Moldavia*, *Libita v. Italy*, *Sitaropoulos dhe të tjerë v. Greqi*, etj, në lidhje me votimin e emigrantëve jashtë kufijve ka vendosur dy parime kryesore si vijon: (i) E drejta e emigrantëve për të votuar në vendin e tyre të rezidencës nuk është një detyrim që lind nga neni 3 i Protokollit 1 të Konventës por ky i fundit mund të jetë i aplikueshëm vetëm nëse ka një detyrim mbi shtetin që buron nga ligji i brendshëm (ii) Gjykata është në vecanti e vëmendëshme për rastet kur është mohuar e drejta e votës në tërësi. Ky kufizim absolut duhet të arrijë një qëllim të ligjshëm (legitimate aim) por gjithashtu të kalojë testin e proporcionalitetit (stringent proportionality test)”.
110. Në rastin e Shqipërisë, në shtesë të nenit 45 të Kushtetutës, neni 24 dhe 25 i Kodit Zgjedhor, sipas ndryshimeve të fundit të datës 23.07.2020, ka parashikuar shprehimisht të drejtën e votimit për emigrantët shqiptar në vendin e tyre të rezidencës. Kështu, garantimi i kësaj të drejte për të gjithë emigrantët është një detyrim, i cili buron nga Kushtetuta dhe Kodi Zgjedhor dhe për rrjedhojë në referim të parimit të parë relatuar më sipër, mohimi i të drejtës së emigrantëve për të votuar në vendin e tyre të rezidencës është një shkelje e nenit 45 të Kushtetutës, neneve 24, 25 të Kodit Zgjedhor dhe rrejdhimisht edhe e nenit 3 të Protokollit nr. 1 të Konventës. Nga ana tjetër, përsa i parimit të dytë të gjyktës në çështjen *Sitaropoulos dhe të tjerë*, kjo e fundit argumentoi se kufizimi që emigrantët të votojnë në Greqi dhe jo nga vendi i tyre i rezidencës ishte një kufizim proporcional dhe e drejta e tyre nuk u mohua në tërësinë e saj.
111. **Konkluzion:** Në zgjedhjet parlamentare të 25 Prill 2021, është e qartë se jo vetëm nuk lejohen shtetasit shqiptar me residencë jashtë Shqipërisë që të votojnë në vendbanimin e tyre (detyrim ky ligjor sic e kemi analizuar edhe më sipër), por efektivisht e drejta për të votuar të shtetasve shqiptar resident në Greqi dhe Maqedoni është mohuar në tërësinë e saj pasi këta të fundit për shkak të karantinimit të detyruar nuk u lejuan që të votojnë as duke u kthyer përkohësisht në Shqipëri. Kështu, një masë e tillë është tërësisht jo proporcionale dhe në shkelje të nenit 3 të Protokollit nr. 1. Këto shkelje të Kushtetutës dhe Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, që sollën mohimin e të drejtës për të votuar të mbi 500 mijë qytetarëve me të drejtë vote. Diferenca në përqindje ndërmjet subjekteve zgjedhore është shumë herë më e ulët se përqindja e votuesve që jetojnë jashtë vendit apo vecanërisht në Greqi/Maqedoni të Veriut, të cilëve iu mohua e drejta për të votuar. Kjo çënoi rëndë procesin zgjedhor në tërësinë e tij, dhe sigurisht me një impakt të drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve, pasi mbi 500 mijë zgjedhës

potencialë, mund të kishin përcaktuar jo vetëm rezultatin në zonën zgjedhore të Qarkut Elbasan, por në të gjithë Shqipërinë.

A.5 Shkeljet ligjore lidhur me mohimin e të drejtës për të votuar të infektuarve me COVID-19:

112. Ashtu sic është shpjeguar më lart, neni 45 i Kushtetutës dhe neni 3, Prokollit 1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut garantojnë të drejtën për të zgjedhur dhe për t'u zgjedhur të cdo shtetasi që ka mbushur moshën madhore. Rastet e vetme përjashtimore nga kjo e drejtë janë parashikuar shprehimisht nga neni 45 i Kushtetutës, përkatësisht shtetasit e deklaruar të paaftë, shtetasit e dënuar me burgim për një kategori krimesh, shtetasit e dëbuar për një krim ose cënim shumë të rëndë të sigurisë publike. Kushtetuta dhe Kodi Zgjedhor nuk parashikon përjashtime të tjera nga e drejta për të zgjedhur dhe për t'u zgjedhur.
113. Në rastin konkret, personave të infektuar me COVID-19 iu mohua e drejta për të votuar për shkak të detyrimit për të qëndruar të karantinuar. Asnjë mundësi alternative nuk u parashikua për këta persona, qoftë nga Komisioni Qëndror i Zgjedhjeve apo Ministria e Shëndetësisë, duke sjellë kështu cënimin e të drejtës së tyre. Sipas të dhënave zyrtare të Ministrisë së Shëndetësisë, numri i personave të infektuar me COVID-19 në ditën e zgjedhjeve ishte 22.431 persona.
114. **Konkluzion:** Mohimi kategorikisht i të drejtës për të votuar i personave të infektuar me COVID-19 përbën efektivisht shkelje të së drejtës së tyre. Sic ka konkluduar Misioni i OSBE/ODIHR në raportin e tij paraparak kjo praktikë bie ndesh përkatësisht me dispozitat për drejtat e votimit dhe barazinë e votës të parashikuar në nenin 45 të Kushtetutës dhe me paragrafin 7.2 të Dokumentit të Kopenhagenit të vitit 1990 të OSBE-së (shih fq. 8 të Raportit paraparak të OSBE/ODIHR). Ashtu si edhe në rastin e emigrantëve është e qartë se këto cënime të rënda të procesit zgjedhor mund të ndreqen vetëm me një vendimmarrje pavlefshmërie dhe përsëritjen e zgjedhjeve. Tej atyre parashikimeve që përmban Kushtetuta dhe ligji, askujt tjetër nuk mund t'i mohohet e drejta thelbësore për cdo shoqëri demokratike, për të zgjedhur përfaqësuesit e tij/saj. Mohimi tërësisht i të drejtës së këtyre qytetarëve për të votuar përbën një shkelje të rëndë të ligjit, e cila në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, ka ndikim në rezultatin e zgjedhjeve dhe në ndarjen e mandateve. Për rrjedhojë, zgjedhjet në këtë zonë zgjedhore duhet të shpallën të pavlefshme dhe të përsëriten.

A.6 Shkeljet ligjore lidhur me pavlefshmërinë e fletëve të votimit dhe diskriminimin e kandidatëve:

115. **Së pari**, neni 98 i Kodit Zgjedhor parashikon se fleta e votimit duhet të respektojë kushtin që fleta e votimit të mos jetë tejet e ngarkuar, konfigurimi i fletës të jetë i qartë e i kuptueshëm për zgjedhësin dhe zgjedhësi ta ketë të lehtë orientimin për votimin e subjektit zgjedhor dhe të kandidatit të parapëlqyer. Ndërsa, pika 27 e Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore të Komisionit të Venecias parashikon se zgjedhësit duhet të kenë mundësi të hedhin votat e tyre për listat e regjistruara ose për kandidatët, gjë që do të thotë se atyre duhet t'u vihen në dispozicion fletët e votimit me emrat e kandidatëve, dhe ata duhet të kenë mundësi të hedhin fletët e votimit në kutitë e votimit.
116. Në fakt, ashtu sic kemi relatuar në pjesën e fakteve, në datën 31 Mars, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve miratoi fletën e votimit me emrat e kandidatëve për deputetë, në përputhje me parimet e nenit 98 të Kodit Zgjedhor dhe pikës 27 të Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore për të mundësuar orientimin sa më të lehtë të votuesve për të votuar subjektin zgjedhor që dëshironin dhe kandidatin e preferuar. Por, ky vendim u ndryshua nga KAS-i dhe Kolegji Zgjedhor, cka solli që numri i fletëve të votimit të pavlefshme të arrintë në 83.028 vota ose 5% e numrit total të votuesve dhe ku vetëm në Elbasan një numër prej 7808 vota të pavlefshme. Ky fakt u evidentua edhe në Raportin Paraprak të OSBE/ODIHR sipas të cilit konfigurimi i fletës së votimit kontribuoi në krijimin e një konfuzioni në ditën e zgjedhjeve (shih fq. 7). Por, edhe në deklaratën e datës 28 Prill, Komisioneri Shtetëror pranoi se fleta e votimit kishte ndikuar në një numër shumë të lartë fletësh të pavlefshme.
117. **Së dyti**, neni 18 parashikon se të gjithë janë të drejtë përpara ligjit dhe askush nuk mund të diskriminohet pa një shkak të përligjur. Ndërsa, neni 45 garanton në mënyrë të barabartë të drejtën për t'u zgjedhur të cdo shtetasi të Republikës së Shqipërisë. Në këtë kuptim, dhënia të drejtë vetëm e kryetarëve të partive për të kandiduar në katër zona zgjedhore, përbën një trajtim të pabarabartë dhe diskriminues, në kuptim të dispozitave ligjore të sipërcituara. Ky fakt është konstatuar me të drejtë edhe nga raporti paraprak i OSBE/ODHIR, i cili shprehet se ligji u lejon vetëm kryetarëve të partive, por asnjë kandidati tjetër, që të kandidojnë deri në katër zona zgjedhore, ndërkohë që kandidatët e tjerë mund të kandidojnë vetëm në një zonë, gjë që përbën shkelje të së drejtës së kandidimit në kushte të barabarta (shih fq. 2).

118. **Konkluzion:** Nga sa më lart, është e qartë se miratimi i një flete votimi në kundërshtim me kriteret e përcaktuara nga neni 98 i Kodit Zgjedhor dhe pika 27 e Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, solli një numër tejet të lart të fletëve të votimit, të cilat nëse do të ishin përkthyer në mandate mund të ndryshonin rezultatin nga 5 – 8 mandate në të gjithë Shqipërinë. Këto mandate mund të sillnin jo vetëm ndryshimin e rezultatit në qarqe të caktuara, ku diferenca ndërmjet palëve është e ngushtë, por edhe në rang kombëtar, kur dihet se partia e parë sipas rezultateve paraprake ka vetëm katër mandate më shumë se shumica e kërkuar për formimin e qeverisë. Nga ana tjetër, lejimi vetëm i kryetarëve të partive për kandiduar në katër zona zgjedhore, të cilat në lista janë të barabartë si të gjithë kandidatët e tjerë, përbën një diskriminim në të drejtën për t'u zgjedhur, në kuptim të neneve 18 dhe 45 të Kushtetutës.
119. Në tërësinë e tyre këto shkelje të ligjit shqiptar dhe praktikave më të mira ndërkombëtare, cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve.. Në këto kushte, është e qartë se vendimet e marra në kundërshtim me nenin 98 të Kodit Zgjedhor dhe pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke diktuar një rezultat në shpërputhje me vullnetin e zgjedhësve, e për rrjedhojë edhe ndarjen e mandateve, dhe për rrjedhojë në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, ky proces zgjedhor në Qarkun Elbasan duhet të shpallet i pavlefshëm dhe të urdhërohet përsëritja e zgjedhjeve në këtë qark.

A.7 Shkeljet ligjore lidhur me votimin e dyfishtë, votimin për të tretët apo votimin familjar:

120. Sic kemi relatuar në kapitullin e rrethanave të cështjes, futja e identifikimit elektronik në Kodin Zgjedhor dhe aplikimi për zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë në 25 prill 2021 kishte si qëllime të qarta eliminimin e votimit të dyfishtë, votimit për të tretët apo votimin familjar. Votimi i dyfishtë nënkupton se i njëjti zgjedhës voton më shumë se një herë në të njëjtën qendër votimi apo qendra votimi të ndryshme. Votimi për të tretët, në kuptim të nenit 2, pika 29 e Kodit Zgjedhor, nënkupton rastet kur një zgjedhës voton në emër dhe për llogari të një zgjedhësi tjetër, i pranishëm ose jo në qendrën e votimit. Ndërsa, votimi familjar, sipas nenit 2, pika 30 e Kodit Zgjedhor, nënkupton rastet kur një pjesëtar i familjes, voton në emër dhe për llogari të pjesëtarëve të tjerë.
121. Të vetmet raste kur votimi për të tjerë është i lejuar, qofshin familjarë ose jo, janë ato të parashikuara nga neni 108 i Kodit Zgjedhor, kur zgjedhësi vetë është në pamundësi fizike për

të ushtruar të drejtën e votës. Në këtë rast, ky zgjedhës mund të asistohet nga një familjar ose zgjedhës tjetër, votues në të njëjtën qendër votimi, për të votuar, duke nënshkruar një deklaratë të posacme. Pra, rastet kur një zgjedhës voton në emër të një zgjedhësi tjetër, në kushtet e nenit 108 sipërcituar, dokumentohen dhe mund të provohen lehtësisht. Në të gjitha rastet e tjera, votimi i dyfishtë, për të tretët apo familjarët, përveçse në kundërshtim flagrant me nenin 3, pika 4 që parashikon të drejtën e cdo zgjedhësi vetëm për një votë, përbën edhe veprë penale, të parashikuara nga neni 327/a të Kodit Penal.

122. Megjithatë, ashtu sic kemi parashtruar në pjesën e fakteve, nga informacionet e marra në terren nga strukturat e PD-së rezulton se persona të ndryshëm kanë votuar më shumë se një herë, qoftë për të tretë apo familjarë të tyre, duke shkelur kështu drejtpërdrejtë Kodin Zgjedhor. Nga ana tjetër, ekzistenca e këtij problemi u pranua edhe nga ana e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, i cili në datën 6 maj njoftoi fillimin e procesit të kryqëzimit të dhënave për të konstatuar rastet e votimit më shumë se një herë në një qendër votimi apo qendra të ndryshme. Përmasat reale në numër zgjedhësish në zonën zgjedhore të Qarkut të Elbasanit do të dalin nga provat e kërkuara gjatë hetimit administrativ nga ana jonë. Thënë këtë, votimi i dyfishtë, votimi për të tretët ose familjarët, përbën shkelje të rëndë të ligjit, duke cënuar procesin zgjedhor në atë masë sa që mund të ndikojë në ndarjen e mandateve. Votimi i një personi në emër të tretëve apo familjarëve i bën zgjedhjet e pavlefshme. Votimi i një personi për të tjerët cënon parimin e votës vetjake, parashikuar në nenin 45/4 të Kushtetutës (shih Vendimin nr. 169, datë 26.07.2020 të Gjykatës Kushtetuese). Nëse gjatë hetimit administrativ rezulton se ky problem ekziston në një masë të gjërë apo minimalisht mbi 136 raste, atëherë KAS-it nuk i mbetet tjetër, vecse shpallja e pavlefshmërisë dhe urdhërimi i përsëritjes së zgjedhjeve në zonën zgjedhore Qarku i Elbasanit.

B. Në lidhje me provat që kërkojmë të merren:

123. Pjesa X, nenet 124 – 144 të Kodit Zgjedhor përcaktojnë procedurën që ndjek Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve për shqyrtimin e një ankimi administrativ. Neni 136, pika 1, gërma “c” parashikon se palët kanë të drejtë të kërkojnë marrjen e provave për të vërtetuar faktet, në rast se nuk ka qenë e mundur që këto prova të siguroheshin paraprakisht prej tyre. Ndërsa, pika 3 përcakton se kërkesa për marrjen e provave, sipas shkronjës “c” të pikës 1 të këtij neni, kur mbështetet nga dy anëtarë të KQZ-së dhe kur këto prova administrohen vetëm nga KQZ-

ja, pranohet menjëherë pa iu nënshtruar debatit ose votimit në KQZ. KQZ-ja është e detyruar të procedojë menjëherë me marrjen dhe shqyrtimin e provave të kërkuara. Neni 137 përcakton detyrimin që kanë organet e tjera të administratës publike për të vënë në dispozicion informacione, dokumente dhe cdo provë tjetër që kërkohet ose cmohet e nevojshme për hetimin administrativ. Ndërsa, neni 138 përcakton se KQZ-ja, kur pranon kërkesën e palëve sipas nenit 136, pika 3 të Kodit, këqyr materialet zgjedhore në kutitë e materialeve të votimit dhe kutitë e fletëve të votimit. Nëse kërkohet nga një anëtar i KQZ-së, kjo e fundit është e detyruar të kryejë rinumërimin dhe rivlerësimin e fletëve të votimit.

124. Në rastin konkret, për të provuar pretendimet e parashtruara më lart lidhur me tërësinë e shkeljeve ligjore që cojnë në pavlefshmërinë dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën Zgjedhore Elbasan, në vijim do të parashtrojmë kërkesat tona për marrjen e provave në përputhje me nenet 136, 137 dhe 138 të Kodit Zgjedhor, si më poshtë:

- (i) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Prokuroria Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar për numrin e procedimeve penale lidhur me krimet zgjedhore dhe fazën e tyre;**
- (ii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Prokuroria e Përgjithshme për numrin e procedimeve penale lidhur me krimet zgjedhore në prokuroritë e rretheve dhe fazën e tyre;**
- (iii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit për numrin e shtetasve të ndaluar, të arrestuar dhe numrin e rasteve të referuara për krime zgjedhore;**
- (iv) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit mbi gjendjen e rezervave të shtetit në depozitat qendrore dhe lokale për cdo muaj nga Dhjetor – Maj 2021;**
- (v) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Inspektoriati Qëndror dhe të gjitha inspektoriatet që veprojnë në Shqipëri për numrin e inspektimeve të kryera në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021; për numrin e gjobave dhe sanksioneve të vendosura; numrin e sanksioneve/gjobave të revokuara me vendim administrativ/vendim gjyqësor;**
- (vi) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Agjencia e Prokurimeve Publike për numrin e tenderave, koncesioneve, PPP-ve të shpallur rishtazi apo për të cilat janë shpallur fituesit në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;**

- (vii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Këshilli Kombëtar i Teritorit për numrin e lejeve të ndërtimit të dhëna në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;
- (viii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Agjencia Shtetëror e Kadastrës për numrin e lejeve të legalizimit të dhëna sipas qarqeve në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;
- (ix) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Ministri i Shtetit për Rindërtimin për numrin e banesave të ndërtuara/rindërtuara, për të cilat janë dhënë celësat e banesave në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;
- (x) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile mbi numrin e shtetasve shqiptarë që ndryshuan adresat e banimit në periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xi) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Departamenti i Administratës Publike për numrin e punonjësve të institucione publike, vendore apo qëndrore, dhe si ka ndryshuar, sipas qarqeve, për periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga 61 bashkitë e vendit, agjencitë e varësisë dhe shoqëritë në pronësi të shtetit apo bashkive, për numrin e punonjësve të institucioneve publike, vendore apo qëndrore, dhe si ka ndryshuar, për periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xiii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe 61 bashkitë e vendit lidhur me numrin e familjeve që kanë përfutur ndihmë ekonomike dhe ndryshimin e masës ekonomike, në periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xiv) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Ministri i Shtetit për Rindërtimin dhe bashkitë Elbasan, Tiranë, Kavajë, Lezhë, Rrogozhinë, Vorë, Krujë, Lac dhe Mirditë për shpërblimet e dhëna familjeve të prekura nga tërmeti, në periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xv) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Prokuroria e Posacme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar lidhur me fazën e hetimeve lidhur me bërjen publike të të dhënave të 910 mijë qytetarëve të Tiranës;
- (xvi) Marrjen e një informacioni zyrtar nga INSTAT mbi numrin e shqiptarëve që jetojnë jashtë Shqipërisë; numrin e shqiptarëve që jetojnë në Greqi dhe Maqedoninë e Veriut; dhe numrin e këtyre shtetasve mbi moshën 18-vjeç;

- (xvii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Ministria e Shëndetësisë mbi numrin e personave të infektuar me COVID-19 në datën 25.04.2021 sipas qarqeve;
- (xviii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit mbi numrin e shtetasve shqiptarë që kanë hyrë në Shqipëri në periudhën 19.04.2021 – 25.04.2021 nga Republika e Greqisë dhe Maqedonia e Veriut; listën e plotë të këtyre personave;
- (xix) Marrjen e një informacioni zyrtar nga OSHEE mbi të gjitha shpërblimet që u janë punonjësve të kësaj kompanie shtetërore, sipas qarqeve, në periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xx) Marrjen e të dhënave të kryqëzuara ndërmjet pajisjeve të identifikimit elektronik PEI për zonën zgjedhore Qarku i Elbasanit.

IV. KONKLUZIONI

125. Prandaj, duke pasur parasysh sa më sipër, si dhe:

- (i) Neni 130 i Kodit Zgjedhor përcakton se KQZ merr vendim për pranimin e kërkesës ankimore, pasi verifikon: a) kompetencën e KQZ-së; b) legjitimitimin e ankuesit; dhe c) respektimin e afateve ligjore. Duke qenë se sic kemi shpjeguar më lart, ankimi i paraqitur nga PD-ja përmbush të tre kriteret procedurale (legjitimitimin, kompetencën dhe afatin ligjor), kërkojmë pranimin për shqyrtim të kërkesës ankimore nga Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve;
- (ii) Ndërtimi i një skeme kriminale, e shtrirë në mënyrë kapilare në të gjithë Qarkun e Elbasanit për blerjen e votës, nëpërmjet përfshirjes të personave me rekorde të tmerrshme kriminale, përbën shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor, duke cënuar rëndë procesin zgjedhor, e për rrjedhojë duke ndikuar drejtpëdrejtë në ndarjen e mandateve.
- (iii) Parimi i barazisë ndërmjet palëve garuese në zgjedhje u cënuar rëndë pasi Shteti dhe Partia në pushtet (PS) u shkrinë në një. Zyrrat elektorale të Partisë Socialiste u kthyen në “institucione shtetërore” ku qytetarët duhet të paraqiteshin për t’u punësuar, për të marrë leje legalizimi, për të marrë dëmshpërblimin nga tërmeti, celësat apo dokumentet e shtëpisë së ndërtuar etj. Shteti dhe Partia Socialiste, në koordinim dhe bashkëpunim me njëra-tjetrën i vendosën të gjithë mekanizmat shtetërorë në funksion të manipulimit të vullnetit të zgjedhësve. Projektet dhe investimet publike, shtëpitë e ndërtuara apo

rindërtuara pas tërmetit, punonjësit e administratës, punësimet e reja në administratë, lejet e legalizimit, certifikatat e pronësisë u vunë në dispozicion të plotë të Partisë, kryeministrit, ministrave dhe deputetëve, me qëllim për të fituar me çdo kusht zgjedhjet (shih fq. 2, 3 dhe 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR);

- (iv) Partia Socialiste, drejtuesit, përfaqësuesit, strukturat, shtabet qëndrore, zyrat elektorale morën nga serverat shtetërorë të dhënat personale të qytetarëve me qëllim përdorimin e tyre për t'i bërë qytetarët më vulnerabël dhe eventualisht për të kontrolluar vullnetin e tyre gjatë fushatës zgjedhore dhe në ditën e votimit. Ky krim i shumëfishtë, me përmasa ndërkombëtare, përbën një rast flagrant se si shteti i vë në dispozicion Partisë infrastrukturën e tij për të fituar zgjedhjet. Mbledhja, përpunimi dhe publikimi i të dhënave të 910 mijë qytetarëve në Tiranë dhe 350 mijë qytetarëve në Elbasan, për të cilat askush deri më sot nuk ka dalë të thotë që ka dhënë pëlqimin e tij për mbledhjen, përpunimin apo publikimin e tyre, pra në mënyrë krejtësisht të kundërligjshme, cënoi rëndë procesin zgjedhor të 25 Prillit;
- (v) Në zgjedhjet parlamentare të 25 Prill 2021, është e qartë se jo vetëm nuk lejohen shtetasit shqiptar me residencë jashtë Shqipërisë që të votojnë në vendbanimin e tyre, por efektivisht e drejta për të votuar të shtetasve shqiptar resident në Greqi dhe Maqedoni është mohuar në tërësinë e saj pasi këta të fundit për shkak të karantinimit të detyruar nuk u lejuan që të votonin as duke u kthyer përkohësisht në Shqipëri. Kështu, një masë e tillë është tërësisht jo proporcionale dhe në shkelje të nenit 3 të Protokollit nr. 1. Këto shkelje të Kushtetutës dhe Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, që sollën mohimin e të drejtës për të votuar të mbi 500 mijë qytetarëve me të drejtë vote. Diferenca në përqindje ndërmjet subjekteve zgjedhore është shumë herë më e ulët se përqindja e votuesve që jetojnë jashtë vendit apo vecanërisht në Greqi/Maqedoni të Veriut, të cilëve iu mohua e drejta për të votuar;
- (vi) Mohimi kategorikisht i të drejtës për të votuar i personave të infektuar me COVID-19 përbën efektivisht shkelje të së drejtës së tyre. Sic ka konkluduar Misioni i OSBE/ODIHR në raportin e tij paraprak kjo praktikë bie ndesh përkatësisht me dispozitat për drejtat e votimit dhe barazinë e votës të parashikuar në nenin 45 të Kushtetutës dhe me paragrafin 7.2 të Dokumentit të Kopenhagenit të vitit 1990 të OSBE-së (shih fq. 8 të Raportit paraprak të OSBE/ODIHR);

(vii) Miratimi i një flete votimi në kundërshtim me kriteret e përcaktuara nga neni 98 i Kodit Zgjedhor dhe pika 27 e Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, solli një numër tejet të lart të fletëve të votimit, të cilat nëse do të ishin përkthyer në mandate mund të ndryshonin rezultatin nga 5 – 8 mandate në të gjithë Shqipërinë. Këto mandate mund të sillnin jo vetëm ndryshimin e rezultatit në qarqe të caktuara, ku diferenca ndërmjet palëve është e ngushtë, por edhe në rang kombëtar, kur dihet se partia e parë sipas rezultateve paraprake ka vetëm katër mandate më shumë se shumica e kërkuar për formimin e qeverisë. Vecanërisht e vërtetë është kjo për Qarkun e Elbasanit ku diferenca ndërmjet PS dhe LSI ishte 136 vota për mandatin e deputetit, ndërsa numri i votave të pavlefshme është 7808 vota;

(viii) **Në tërësinë e tyre këto shkelje flagrante të ligjit – shitblerja e votës, përdorimi i personave me precedentë kriminalë, përdorimi i paligjshëm i administratës, vjedhja dhe përdorimi kriminal i të dhënave personale të shtetasve nga PS, përdorimi i paligjshëm, masiv dhe sistematik i parave të buxhetit të shtetit për tjetërsimin e vullnetit të qytetarëve dhe përdorimi i lejeve të legalizimit për vota – cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore Qarku Elbasan. Këto shkelje dhe pasojat e tyre përmbushin kriteret e kërkuara nga nenet 160 dhe 161 të Kodit Zgjedhor për shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Qarkun e Elbasanit.**

126. Bazuar në nenin 45 të Kushtetutës së Shqipërisë, nenin 3, Protokollin 1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore dhe nenet 143, 160 dhe 161 të Kodit Zgjedhor, përfundimisht,

KËRKOJMË:

1. Pranimin e ankimit për kundërshtimin e Vendimit Nr. 344, datë 04.05.2021 “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse për Rezultatit në zonën zgjedhore Qarku Elbasan, për subjektet zgjedhore dhe për kandidatët për deputet, në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 prill 2021” të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve.
2. Shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve në zonën zgjedhore Qarku Elbasan.

3. Urdhërimin e përsëritjes së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë në të gjithë zonën zgjedhore Qarku Elbasan, në periudhën më të afërt zgjedhore.

Me konsideratë,

PARTIA DEMOKRATIKE E SHQIPËRISË

Ivi KASO

(_____)

- **Bashkëlidhur gjeni provat:**

- (i) Prova Nr. 1 – Fotografi të Astrit Sufalit;
- (ii) Prova Nr. 2 – Deklarata e Kryeprokurorit Olsian Çela nga Elbasani;
- (iii) Prova Nr. 3 – Kur Suel Çela mbledhte vota për Qazim Sejдинin...me kallash në kokë!
;
- (iv) Prova Nr. 4 – Hije skandali/ Prokurori që heton grabitjen në Rinas, vëllai i këshilltarit të Ballës;
- (v) Prova Nr. 5 – Denoncimi/ Drejtoresha e spitalit të Elbasanit kërkon 4—5 mijë euro rryshfet për një vend pune
- (vi) Prova Nr. 6 – Nga Jurgis Cyrbja, Rrahman Rrahja te djali i Aqif Rakipit, ja kush fshihet te lista e PS. Socialistët kandidojnë edhe...;
- (vii) Prova Nr. 7 – Kallëzimi penal i Partisë Demokratike i datës 23.02.2021;
- (viii) Prova Nr. 8 – Kallëzimi penal i Partisë Demokratike i datës 07.04.2021;
- (ix) Prova Nr. 9 – Drejtori i Përgjithshëm i Policisë së Shtetit, deklaratë për ngjarjen e djeshme në Elbasan;
- (x) Prova Nr. 10 – Bllok “pagesash” dhe karta ID: Si u manipulua përplasja e përgjakshme e Elbasanit;
- (xi) Prova Nr. 11 – Denoncimi/Si i bleu Ardian Cela me nga një rrogë shpërblim punonjësit e OSHEE;
- (xii) Prova Nr. 12 - Vendimi Nr. 1044/2020 i Këshillit të Ministrave;
- (xiii) Prova Nr. 13 – Vendimi Nr. 1076/2020 i Këshillit të Ministrave;
- (xiv) Prova Nr. 14 – Vendimi Nr. 1102/2020 i Këshillit të Ministrave;
- (xv) Prova Nr. 15 – Fotografi nga zyrtarët socialistë.
- (xvi) Prova Nr. 16 – Screenshot nga ËhatsApp Group i OSHEE Elbasan;
- (xvii) Prova Nr. 17 – Kryeministri në Elbasan për ditën e Verës, simpatizantët e PD: Rama ik;
- (xviii) Prova Nr. 18 – Sherr mes qytetarëve të mbledhur për të festuar në Elbasan: mbështetët të dy palëve konfliktohen verbalisht në Bulevard;
- (xix) Prova Nr. 19 – Elbasan/ Konflikt fizik mes kandidatit Luçiano Boçi dhe biznesmenit Gjergj Luca;
- (xx) Prova Nr. 20 – Kandidati i PD kërcënohet me jetë nga bandat e Rilindjes në Elbasan;

- (xxi) Prova Nr. 21 – Të dhënat e INSTAT për punësimet në tremujorin e 3 dhe 4 të vitit 2020;
- (xxii) Prova Nr. 22 – Qeveria hap 2.472 vende të reja pune;
- (xxiii) Prova Nr. 23 – Foto dhe video nga shpërndarja e lejeve të legalizimit nga kandidatë për deputetë të PS-së;
- (xxiv) Prova Nr. 24 – “T’i mbajmë njerëzit varur”/Gazetari Artan Hoxha publikon audio-regjistrimin e Kreut të Kadastrës! Artan Lame: S’duhet t’i themi që shtëpia jote nuk legalizohet;;
- (xxv) Prova Nr. 25 – Skandal/Publikohen të dhënat personale të 910 mijë votuesve në Tiranë;;
- (xxvi) Prova Nr. 26 – Database të të dhënave të PS ekzistojnë në cdo qark të Shqipërisë;
- (xxvii) Prova Nr. 27 – Rama me të rinjtë dhe të rejat në Durrës, falenderon “patronazhistët”: Punojnë vullnetarisht, jemi parti e mirëorganizuar;
- (xxviii) Prova Nr. 28 – Balla: Patronazhistët na kanë mundur rezultatin më të lartë në Elbasan në 30 vite;
- (xxix) Prova Nr. 29 – Vendimi i Komitetit Teknik të Ekspertëve për karantinën e emigrantëve nga Greqia;
- (xxx) Prova Nr. 30 – Shfuqizohet vendimi i Komitetit Teknik të Ekspertëve për karantinën e emigrantëve;
- (xxxi) Prova Nr. 31 – Vendimi i Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, datë 31.03.2021 për miratimin e fletëve të votimit;
- (xxxii) Prova Nr. 32 – Vendim i KAS për miratimin e fletëve të votimit me numra, datë 03.04.2021;
- (xxxiii) Prova Nr. 33 – Vendim i Kolegjit Zgjedhor, datë 04.04.2021, për lënien në fuqi të vendimit të KAS;
- (xxxiv) Prova Nr. 34 – Letra e kompanisë Celtics për prodhimin e fletëve të votimit;
- (xxxv) Prova Nr. 35 – Të dhënat e KQZ;
- (xxxvi) Prova Nr. 36 – Deklarata e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, datë 28.04.2021.